

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

*Problematika disciplinárních řízení ve sportovním právu – Český svaz
ledního hokeje a Fotbalová asociace České republiky*

Martin Jirouš

Plzeň

2013

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Katedra občanského práva

Diplomová práce

*Problematika disciplinárních řízení ve sportovním právu – Český svaz
ledního hokeje a Fotbalová asociace České republiky*

Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**

Studijní obor: **Právo**

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Tomáš Tesař, Ph.D.**

Katedra občanského práva

Martin Jirouš

Plzeň, 2013

Čestné prohlášení:

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem k sepsání této práce použil, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použité literatury a pramenů.“

V Plzni dne 17. 3. 2013

Martin Jirouš

Poděkování:

„Rád bych na tomto místě poděkoval svému vedoucímu diplomové práce JUDr. Tomáši Tesařovi, Ph.D., za poskytnutí cenných materiálů, věcných připomínek a odborných rad, kterými přispěl k vypracování této diplomové práce.“

Obsah

Úvod.....	1
1 Sport a právo	3
1.1 Právní úprava v České republice	4
1.1.1 Ústavně-právní úroveň	4
1.1.2 Zákonná a podzákonná úroveň.....	5
1.2 Právní úprava v Evropské unii.....	8
1.2.1 Orgány a dokumenty v rámci Evropské unie	9
1.2.2 Judikatura Soudního dvora Evropské unie	12
1.3 Sportovní právo	15
2 Právní postavení Fotbalové asociace České republiky a Českého svazu ledního hokeje	22
2.1 Fotbalová asociace České republiky.....	23
2.1.1 Orgány FAČR.....	24
2.1.2 Členství FAČR v mezinárodních organizacích	26
2.2 Český svaz ledního hokeje.....	27
2.2.1 Orgány ČSLH.....	28
2.2.2 Členství ČSLH v mezinárodních organizacích	29
3 Povaha normativní činnosti Fotbalové asociace České republiky a Českého svazu ledního hokeje	31
3.1 Právní a sportovní normy.....	31
3.2 Vliv mezinárodních organizací na činnost FAČR a ČSLH	34
4 Disciplinární řízení, řády, sankce a další formy přezkumu	36

4.1	Disciplinární řády	38
4.1.1	Disciplinární řád FAČR.....	38
4.1.2	Soutěžní a disciplinární řád ČSLH.....	39
4.2	Disciplinární řízení	40
4.3	Další formy přezkumu	42
4.3.1	Arbitrážní soud pro sport.....	43
4.3.2	Přezkum a řízení před obecnými soudy	44
5	Problematika disciplinárního řízení a její přesah do právní praxe.....	49
5.1	Korupce ve sportu.....	49
5.1.1	Korupce ve fotbale	50
5.1.2	Korupce v českém fotbale	51
5.1.3	Dílčí shrnutí.....	54
5.2	Povaha a výklad ustanovení disciplinárního řádu	56
5.2.1	Případ odpočtu bodů v hokejové extralize v sezóně 2010/2011	57
5.2.2	Dílčí shrnutí.....	64
6	Závěr.....	66
7	Seznam použité literatury a pramenů	69
8	Resumé	76

Úvod

Svou diplomovou práci směřuji k tématu, které je mi blízké a které je z oblasti, jež mě zajímá asi nejvíce. Především z těchto důvodů se tedy soustředím na problematiku *sportovního práva*. Jelikož se domnívám, že takto pojaté téma je dosti problematicky formulovatelné a zejména značně široké, dospěl jsem k závěru, že nebude od věci, když se v daném *oboru* zaměřím konkrétněji na disciplinární mechanismy nejpobulárnějších sportovních odvětví v České republice, kterými bez pochyby fotbal a hokej jsou.

Snaha o komplexní zpracování vztahu sportu a práva je v rozsahu takovéto práce prakticky nemyslitelné. Tomuto stavu totiž nahrává nejenom samotný rozsah působnosti sportu a práva, ale zejména jejich určitá volnost ve vzájemném působení. Mám tím na mysli, že je ještě dosti strohá existence jasných právních předpisů, které v sobě zahrnují právní úpravu sportu a jeho forem v právním systému České republiky.

V úvodní pasáži, která by sama o sobě mohla být samostatným tématem celé práce, přináším stručný nástin vztahu sportu a práva. V tomto ohledu je uvedena dosavadní právní úprava na národní a evropské úrovni. V závěru této kapitoly poukazuji na možnost existence *sportovního práva* jako samostatného právního odvětví, i když se jedná spíše o teoretické shrnutí dosavadních poznatků a možností dalšího vývoje. Jde o nezbytnou část celé práce, nicméně v rozsahu velice omezeném vzhledem k možnostem daného tématu kapitoly.

Druhou kapitolu již konkrétněji vztahuji k tématu této práce. Dochází v ní k rozboru forem, postavení a struktury fotbalových a hokejových organizací. Podrobněji pojednává o Fotbalové asociaci České republiky¹ a Českém svazu ledního hokeje² jakožto svazů, které zastřešují prakticky veškerou fotbalovou a hokejovou činnost v České republice. Závěrem popisuji i jejich členství v mezinárodních organizacích, které mají na jejich činnost vliv.

¹ Dále jen „FAČR“.

² Dále jen „ČSLH“.

V následující části se věnuji normám a předpisům vznikajících v rámci jisté autonomie FAČR a ČSLH. Jejich tvorba a povaha mají význam pro celou fotbalovou a hokejovou činnost. V tomto směru je zmíněn i vliv mezinárodních organizací, jichž jsou FAČR a ČSLH členy, a krátce nastíněn i rozdíl mezi právní normou a normou sportovní.

Kapitolu číslo čtyři tvoří obecný rozbor disciplinárních řádů FAČR a ČSLH. Stručně se zaměřuji na systematiku, tresty a proces, který disciplinární řízení provází. Zmiňuji i případný mezinárodní přesah přezkumu a dalšího řízení. Zvláštní částí je pak rozbor možností přezkumů obecnými soudy v České republice těch rozhodnutí, která podléhají činnosti disciplinárních orgánů.

V návaznosti na předcházející oddíl dále uvádím příklady z dosavadní praxe, která disciplinární řízení a jeho problematiku přináší. Jako zásadní spatřuji zejména jistou dvojkolejnost systému disciplinárního řízení a soudní kontroly/ochrany u obecných soudů ve sportovním odvětví.

Dílčí shrnutí a závěrečné zhodnocení mají v návaznosti na praktické poznatky upozornit na případnou nutnost dalšího vývoje spojení práva a sportu. To je zároveň cílem celé práce, neboť se zde snažím poskytnout náhled na vztah sportu a práva, na jejich vzájemnou vazbu a prolínání a z nich plynoucí problémy a další otázky ve vazbě na praktické příklady.

Je nepochybné, že až rozvoj a praxe upozorní na potřebu další možné ingerence práva do sportu. Práce se tak snaží o nastínění vymezení způsobu a mezí v autonomii sportu a obecné právní regulace, zejména v provázané oblasti disciplinárního a soudního řízení.

1 Sport a právo

Tzv. interdisciplinarita sportu plyne z pojetí sportu jako společenského jevu. Tato interdisciplinarita se projevuje dovnitř i navenek sportu ve vzájemném spojení. Z tohoto pohledu tedy dochází k provázanosti sportu a práva se společnými třecími plochami, které jim jsou neodmyslitelně společné.³ Povaha sportu jakožto společenského jevu se promítá v mnoha oblastech různých společenských i vědních oborů.

Sport představuje jednu z nejrozšířenějších forem volnočasových aktivit lidí na celém světě. Jeho popularita a medializace je na vysoké úrovni, což přináší značný dopad na každého jedince ve společnosti. Celá řada publikací zmiňuje nezastupitelný význam sportu ve společnosti. „*Již po několik desetiletí setrvává sport v popředí intenzivního zájmu společnosti i jednotlivců. Stal se běžnou součástí života a společenského dění. Je prezentován sdělovacími prostředky, které předávají informace a zábavu v podobě sportovní podívané obrovskému množství lidí. Je významným a výhodným obchodním artiklem, na němž mnohé firmy postavili svou finanční prosperitu a světovou proslulost. V politické oblasti napomáhá dosahování řady cílů, od posílení prestiže státu na mezinárodní úrovni až po naplňování zdravotně preventivní úlohy sportu. Sport se dotýká života téměř každého jedince, a to nejen toho, který se ho aktivně účastní nebo se o něj zajímá jako divák. Týká se i těch lidí, kteří se sice o sport nijak nezajímají, ale běžně nosí obuv a oblečení firem, vyrábějících značkové sportovní zboží.*“⁴

V tomto směru musíme nahlížet i na právo a regulativnost vztahů ve společnosti. Zejména s nárůstem ekonomického vlivu a značné míry profesionalizace sportovních odvětví dochází k stále většímu prolínání sportovních a právních norem. Respektive rozsahu regulace sportu právem.

Není divu, že spojení sportu a práva je tak dnes více než aktuální, což s sebou přináší další oblasti poměrně neřešených otázek a možností. Je totiž zcela logické, že každý vývoj přináší nové situace a změny. V tomto ohledu pak řada odborníků debatuje a polemizuje o nutnosti, či prozatím spíše o možnosti

³ KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu*. Praha: C. H. Beck, 2001. Str. 1-2.

⁴ SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*. Praha: Karlova univerzita, 2000. Str. 1.

právního zakotvení a regulace samotného *sportovního práva*. „*Sport je fenoménem současné doby. Nelze jej pojmout jako jev pro jednou daný, neměnný. Je velmi složitý a rozmanitý, neboť je úzce vázán na společenský vývoj. Reaguje na potřeby společnosti stejně tak, jako společnost ze sportu mnohé přijímá a modifikuje v nejrůznějších sférách své existence.*“⁵

Je nutné zdůraznit, že stejně jako sport, tak i právo a právní regulace v sobě zahrnují širokou společenskou potřebu. Proto je zcela zjevné propojení sportu a práva v něm. Sport je totiž důležitou součástí denního života, tudíž se nelze vyhnout aplikaci práva v jeho sféře, stejně jako v jakékoliv další jiné činnosti běžného života.

1.1 Právní úprava v České republice

Na úvod si musíme uvědomit, že stejně jako hledíme na propojenost sportu a práva v kontextu celospolečenském, tak musíme nahlížet i na vztah právních úprav v komplexních vztahových souvislostech. Jedná se o fakt, že nelze jednotlivá ustanovení chápat izolovaně, ale zcela v souvislosti s dalšími právními a sportovními předpisy v rámci národní, evropské a mezinárodní úpravy.

1.1.1 Ústavně-právní úroveň

Je bezpochyby, že sport a sportovní zázemí je v České republice spojeno s dlouholetou tradicí. Sport je tak možné považovat za součást národní kultury. I když má sport v naší zemi takovou tradici a význam, nedochází k jeho přímému zakotvení v žádném ústavním zákoně, který je součástí ústavního pořádku České republiky. To nás řadí mezi představitele tzv. nekonstitučního sportu, neboť ani v zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky⁶, ve znění pozdějších předpisů, ani zákoně č. 2/1993, Listina základních práv a svobod⁷, ve znění pozdějších předpisů, jakožto základních ústavních zákonů, není sport výslovně zmíněn. Tím se odlišujeme od některých evropských zemí, avšak nejedná se o nějak

⁵ SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*. Praha: Karlova univerzita, 2000. Str. 1.

⁶ Dále jen „Ústava“.

⁷ Dále jen „Listina“.

výjimečnou situaci. Velice obecné ústavní zakotvení s ohledem na sportovní činnost lze spatřovat v článku 20, odst. 1 Listiny, kde je uvedeno: „Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích.“ Toto ustanovení lze považovat za významné vzhledem k organizačním uskupením sportovního charakteru na území České republiky. Bližší a konkrétní zmínka o sportu či sportovní činnosti však v ústavním pořádku chybí.⁸

1.1.2 Zákonná a podzákonná úroveň

Významný právní předpis z pohledu sportu a jeho organizace představuje **zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů**, ve znění pozdějších předpisů. Znění tohoto zákona značnou měrou vychází právě ze zmiňovaného článku 20 odst. 1 Listiny. V tomto ohledu je i konstrukce celého zákona o sdružování občanů, která svobodu sdružování rozvádí co do formy, možností, způsobů a ochrany sdružování. Významná je skutečnost svobody sdružování, když nikdo nemůže být do sdružení či spolku nucen a zároveň je mu umožněno ze spolku svobodně vystoupit. Daná právní úprava tak dává základ pro existenci nejrozšířenější formy organizovaného sportu na našem území. Forma občanského sdružení však v sobě nese jistá úskalí z pohledu regulativních možností státu. V tomto směru se jedná o projev suverénní moci, když tuto formu zákonem umožňuje, na druhou stranu je stát omezen v dalším ovlivňování a působení v činnosti spolků a sdružení. Dochází zde k vytvoření jisté autonomie, která má své meze spíše rámcově vytvořené, tudíž jí dává značnou volnost do dalšího počínání vymezených subjektů. Toto je však zcela nevyhnutelné řešení, neboť tento zákon nelze vztahovat jen ke sdružování v rámci sportovní činnosti, ale k daleko širší platformě společenských vztahů.

S ohledem na platnost nové právní úpravy musím zmínit fakt, že s nabytím její účinnosti k 1. 1. 2014 dojde ke zrušení zákona o sdružování občanů a možnost tvořit dobrovolné občanské svazky bude již upravena v §§ 214 – 302 zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Tento Nový

⁸ KRÁLÍK, M. *Zamyšlení nad tzv. sportovním právem*. Právní rozhledy. 1998, roč. 6, č. 10. Str. 485-487.

občanský zákoník zavádí nový pojem spolek, jehož základními znaky jsou zejména dobrovolnost členství, samospráva a oddělenost majetkových sfér spolku a jeho členů. Pokud nebude stanovena zvláštní právní úprava se specifickou úpravou, bude možné novou právní úpravu aplikovat na všechny právnické osoby korporátního typu.⁹

Pokud se dále budeme bavit o formách sportovních organizací, musíme podotknout, že občanské sdružení je v současnosti sice nejrozšířenější formou, nicméně nikoliv jedinou. Zvláště pokud se poohlédneme do oblastí profesionálního sportu, narazíme na řadu právních subjektů, které mají povahu obchodních společností, což vyplývá již z jejich samotných názvů. Režim těchto oddílů tak podléhá jiné právní úpravě, což souvisí zejména s jejich ekonomickým charakterem. Příkladem mohou být oba pražské fotbalové i hokejové kluby Sparty a Slávie, které jsou akciovými společnostmi, podobně jako další prvoligové a druholigové celky. Toto je další skutečnost, která souvisí s vlivem práva ve sportu, i když se jedná hlavně o sféru ekonomického vlivu, nejenom v našem právním prostředí.

Výše jmenované zákony lze považovat za velmi obecné ve vztahu ke sportu, jejich vazba na sport je značně odvozována z jejich hlavního významu, který zákonodárce původně zamýšlel. Pokud se tedy zaměříme na normu, která se svým obsahem vztahuje čistě ke sportu, musíme zmínit **zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu**, ve znění pozdějších předpisů.

S ohledem na absenci ústavně-právního zakotvení sportu lze zákon o podpoře sportu považovat za *výsostný* mezi všemi zákony, které se ke sportu vztahují, či se z něho odvozují. Jedná se o speciální právní normu, která prošla dlouholetou genezí, když zde neexistovala zákonná podpora sportu. Vydáním tohoto zákona se v určité míře navázalo na dobu předrevoluční, kdy byla však sportovní legislativa

⁹ KUBÍČEK, J. *Sport a právo*. [online]. Str. 86 [cit. 2013-02-06]. Dostupné na: <<http://www.tjsokolbabice.cz/dokumenty/Sport%20a%20pravo.pdf>>.

spojována spíše s politickými názory a dogmaty. Tato podoba tedy nikterak nenaplnovala společenské požadavky v dané sféře.¹⁰

Předmět úpravy zákona o podpoře sportu je uveden v prvním paragrafu, když zmiňuje zejména postavení sportu ve společnosti, jeho veřejně prospěšný charakter pro společnost a určení působnosti ministerstev, dalších správních úřadů a územně samosprávných celků při podporování sportu¹¹. Značný přínos tohoto zákona spatřuji zejména v jeho snaze o vymezení sportu: „*Pro účely tohoto zákona pojem sport představuje všechny formy tělesné činnosti, které prostřednictvím organizované i neorganizované účasti si kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích všech úrovní.*“¹² Jedná se tedy spíše o obecné vymezení v duchu celého zákona, který není nikterak rozsáhlý a určující.

Z pohledu institucionálního má nejvýznamnější postavení v oblasti sportu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Jedná se ústřední orgán státní správy v oblasti sportu, což plyne z ustanovení zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Sportu a sportovní činnosti se na ministerstvu věnuje příslušný odbor, který se navíc ještě dělí na dvě samostatné sekce. Jedna odpovídá za sportovní reprezentaci země a zároveň rozvíjí spolupráci se sportovními sdruženími a organizacemi. Druhá sekce má na starost rozvoj sportu na školách, výzkumnou činnost a zároveň i zastoupení České republiky v mezinárodních organizacích. V činnosti tohoto odboru lze spatřovat nejvýznamnější podzákonnou normotvorbu na našem území.

Poměrně ojedinělou úpravu představuje **zákon č. 60/2000 Sb., o ochraně olympijských symbolik**. Jeho účinnost se vztahuje k ochraně před zneužíváním vyjmenovaných olympijských symbolik, když jejich užívání je vázáno na předchozí písemné zmocnění udělené Českým olympijským výborem. Tento výbor má formu sdružení právě dle výše zmíněného zákona o sdružování občanů.

¹⁰ KRÁLÍK, M. *Sportovní legislativa a její význam v současném právním světě*. Právní rozhledy. 2001, roč. 9, č. 1. Str. 30-32.

¹¹ Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů.

¹² Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů. § 2, odst. 1.

Hlavní činností tohoto sdružení je řízení a organizace olympijského hnutí na území České republiky.¹³

Stát jakožto nositel zákonodárné moci by měl v oblasti sportu vytvářet alespoň rámcovou úpravu. Legislativní činnost zákonodárného sboru by měla iniciovat zejména vznik podmínek pro vytváření soustavy státních orgánů působících ve sportovní oblasti, ale zároveň i podmínky a podklady pro existenci sportovních subjektů stojících mimo centralizovanou státní moc. V rámci těchto nestátních sportovních subjektů umožnit jistý díl autonomie, který jim zajistí podíl na regulaci dané oblasti, jež citlivěji vystihne potřeby v tomto odvětví, což odpovídá i výše zmíněné záruce práva na sdružování.¹⁴

S ohledem na absenci zákona, který by se sportu a jeho úpravě v návaznosti na konkrétní praxi věnoval, lze v našem prostředí hovořit jen stěží o patřičné sportovní legislativě. Otázkou zůstává, zda tomu bude i nadále, či dojde k zákonnému zakotvení alespoň části sportovní problematiky.

1.2 Právní úprava v Evropské unii

Vývoj na území Evropy nasvědčuje dalšímu sblížování a propojování v rámci mezistátní spolupráce. V tomto ohledu hraje nejvýznamnější roli činnost na poli Evropské unie¹⁵, zejména ve vztahu k členským státům. Právo EU totiž svým charakterem přímo či nepřímo ovlivňuje nejrůznější oblasti národní právní úpravy. V tomto směru není ani oblast sportu výjimkou. Činnost v odvětví regulace sportu právem EU je zatím poměrně obecná. Lze ale předpokládat, že vývoj tuto aktivitu ještě více doplní. To je jasný signál, který orgány EU vnímají, a proto již dnes úzce spolupracují nejen s orgány členských států, ale i subjekty sportovních odvětví v nestátní sféře. Snahou je docílit co nejbližšího kontaktu se samotnou veřejností, což je zárukou vnímání konkrétních problémů a potřeb při regulaci zásadního odvětví, jakým sport beze sporu je. Jedná se však o velice složitý proces, jak dokládají i dosavadní výsledky. Nelze počítat, že orgány EU

¹³ Zákon č. 60/2000 Sb., o ochraně olympijských symbolik.

¹⁴ KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu*. Praha: C. H. Beck, 2001. Str. 134-135.

¹⁵ Dále jen „EU“.

budou chrlit stohy norem a doporučení se sportovní problematikou, což by i do jisté míry odporovalo specifičnosti autonomie sportovních odvětví. V této části tak zmíním jen ty nejzásadnější skutečnosti, které se sportem a právem v EU souvisí. Zejména poukážu jen na některé orgány a dokumenty, které mají značný význam v této oblasti.

1.2.1 Orgány a dokumenty v rámci Evropské unie

V tomto oddílu nastíním chronologickou linii nejvýznamnějších dokumentů, které z pohledu sportu a právní regulace EU vznikly. Na těchto materiálech má asi největší podíl **Evropská komise**, což odpovídá jejímu poslání dle ustanovení Smlouvy o Evropské unii, konkrétně tedy čl. 17, odst. 1 této smlouvy, kterým je pověřena k podpoře obecného zájmu Unie a čehož dosahuje vhodnými prostředky.¹⁶ Tento záměr samozřejmě koresponduje i se sportovní oblastí.

Za jednu z prvotin v tomto směru lze považovat tzv. **Adonninovy zprávy** z roku 1985, které vznikly na summitu v Miláně. Jedná se o dokument obecného charakteru, kde Evropská komise pojímá sport spíše jako nástroj k posílení soudržnosti k EU a předznamenává zájem o sport ze strany této instituce.¹⁷ Tímto dokumentem tedy Evropská komise položila jistý základ sportovního vymezení, na který navázala v roce 1991 vydáním obecného dokumentu pod názvem **Evropské společenství a sport**.¹⁸ V duchu výše zmíněného zájmu o dialog s širokou veřejností o potřebách a směřování úpravy sportu v rámci EU se v roce 1991 konalo první **Evropské sportovní fórum**.¹⁹ Jeho každoroční pořádání přispívá k podpoře a rozvoji sportovní politiky v rámci činnosti Evropské komise. Účast nejširšího spektra zástupců sportovního dění svou povahou představuje zvláštní poradní seskupení, které konkrétně reaguje na dané potřeby v oblasti sportu. Na tomto setkání se totiž podílí nejen zástupci Evropské komise a předsedajícího státu EU společně s členskými státy a institucemi, ale

¹⁶ *Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie* (2008/C 115/01) [online]. Smlouva o Evropské unii, 2008 [cit. 2013-01-26]. Dostupné na: < <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:115:0001:0012:CS:PDF> >.

¹⁷ KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu*. Praha: C. H. Beck, 2001. Str. 214.

¹⁸ *Knihovna – historie: klíčové dokumenty* [online]. Evropská komise - Sport, 2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < http://ec.europa.eu/sport/library/doc482_en.htm >.

¹⁹ *Konzultace a spolupráce* [online]. Evropská komise-Sport, 2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < http://ec.europa.eu/sport/library/consultation-and-co-operation_en.htm >.

i zástupci médií, univerzit, sportovních federací a členové soukromého odvětví ve sportovním průmyslu.²⁰ Z organizačního hlediska je významným milníkem rok 1997, kdy v rámci činnosti Evropské komise dochází k zřízení specializovaného orgánu. Jedná se o tzv. **Sportovní výbor**, který je součástí Generálního ředitelství pro vzdělání a kulturu. Tento výbor má přispět k bližšímu vystižení specifikací sportu, a napomoci tak k jeho rozvoji v evropském prostoru.²¹

Pravomoc a závaznost dosavadní úpravy spočívala zejména v oblasti ekonomické, což také dovodil některými svými rozhodnutími i Soudní dvůr (o nejvýznamnějších rozhodnutích bude stručně pojednáno v další části této kapitoly). Právní význam některých dokumentů se sportovní úpravou má vůči právnímu zakotvení v zakladatelských smlouvách jen nepatrný význam. Jedná se o fakt, že sport do nedávna nebyl nikterak přímo upraven v nejvýznamnějších dokumentech EU. Tato situace se však změnila dalším vývojem, k němuž však dopomohly právě ostatní nezávazné dokumenty. Oblast sportu byla v dřívějších dobách ovlivňována evropským právem zejména v jeho ekonomickém charakteru. K nepřímé regulaci sportu dochází zejména v oblasti hospodářské soutěže a v oblasti volného pohybu osob.

Zvyšující se zájem o úpravu a rozvoj sportu s sebou přinesl i širší chápání v pojetí sportu, které bylo v dřívějších dobách poměrně omezené. Dochází k prosazování dalších významů a funkcí sportu, tedy nejen těch ekonomických, i když stále formou právně nezavazující. Významný dokument, který se zaměřuje na sport z pohledu jeho sociálního významu, je tzv. **Deklarace sportu**²², která tvoří přílohu Amsterdamské smlouvy z roku 1997. Podobnou úpravu představuje i tzv. **Helsinská zpráva o sportu**²³, která vznikla na Evropské sportovní konferenci v Olympii v roce 1999. Svým obsahem se snaží nastínit budoucí vývoj ve směřování politiky komise v oblasti sportu, přičemž vychází z kumulace

²⁰ SLUKA, T. *Profesionální sportovec (právní a ekonomické aspekty)*. Praha: Havlíček Brain Team, 2007. Str. 49.

²¹ *Sportovní výbor a jeho poslání* [online]. Evropská komise - Sport, 2009 [cit. 2010-04-18]. Dostupné na: < http://ec.europa.eu/sport/who-we-are/doc129_en.htm >.

²² *Deklarace o sportu* [online]. Úřední věstník EU C 340, 1997 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < <http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/dat/11997D/htm/11997D.html#0136040046> >.

²³ *Helsinská zpráva o sportu* [online]. Úřední věstník EU C 135, str. 274, 2001 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2001:135:SOM:EN:HTML> >.

poznatků a materiálů její dosavadní činnosti.²⁴ Tato zpráva, kterou Evropská komise předložila Evropské radě, byla při konferenci Evropské rady v roce 2000 podkladem pro vznik tzv. **Deklarace z Nice**.²⁵ Jedná se o další právně nezavazující dokument, který svým obecným charakterem odkazuje hlavně na sociální, kulturní a výchovnou funkci sportu. Za zmínku stojí, že v této úpravě je potvrzena legitimnost sportovních organizací v jejich autoritativním stanovování pravidel v rámci své sportovní činnosti.²⁶

Pro sport a jeho vnímání v rámci EU byl významný rok 2004, kdy byl tento rok vyhlášen za **Evropský rok výchovy prostřednictvím sportu**. V tomto roce došlo k tvorbě více jak 200 projektů, jejichž tematika se dotýkala podpory studia, boje proti rasismu, podpory sociálních a etnických rolí právě skrze společný jmenovatel, kterým je sport.²⁷

V roce 2007 došlo k vyhotovení dalšího dokumentu. Je to tzv. **Bílá kniha o sportu**, která přináší první ucelený náhled na orientaci a směřování sportu v EU nejenom v hospodářském rámci, ale i jeho organizaci. Jedná se již o více podrobný spis, který má směřovat k debatě o konkrétních problémech, zvýraznit roli sportu v evropské politice s přihlédnutím ke zvláštnostem sportovního odvětví. V závěru této *knihy* je poukázáno na nezbytnost zakotvení sportu, k němuž má přispět další jednání.²⁸

Výše zmíněná potřeba právně závazného zakotvení sportu v právu EU byla realizována v roce 2009, kdy vešla v platnost tzv. **Lisabonská smlouva**. Touto smlouvou došlo ke změně dvou zakládajících smluv EU. Konkrétně se jedná o Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství. Tuto smlouvu zároveň přejmenovává na Smlouvu o fungování Evropské unie.²⁹

²⁴ WEATHERILL, S. *European Sports Law – Collected Papers*. Hague: T.M.C. Asser Press. 2007. Str. 143.

²⁵ Celým názvem: Deklarace o specifické charakteristice sportu a jeho sociální funkci v Evropě.

²⁶ HAMERNÍK, P. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. Praha: Auditorium, 2007. Str. 117-118.

²⁷ *Knihovna – historie: klíčové dokumenty* [online]. Evropská komise - Sport, 2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < http://ec.europa.eu/sport/library/history_en.htm >.

²⁸ *Bílá kniha o sportu a průvodní dokumenty* [online]. Evropská komise - Sport, 2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < http://ec.europa.eu/sport/white-paper/white-paper_en.htm#1 >.

²⁹ *Lisabonská smlouva* [online]. Evropská komise, 2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < http://europa.eu/lisbon_treaty/full_text/index_cs.htm >.

Z pohledu sportovní úpravy je zásadní začlenění čl. 165 do Smlouvy o fungování EU. Tato úprava umožňuje přijímání legislativních opatření institucemi EU v oblasti sportu. Tato opatření jsou vázána na znění čl. 2, odst. 5 této smlouvy, tudíž se musí jednat o činnost směřující k podpoře, koordinaci a doplnění vůči opatřením členských států, která jsou v jejich pravomoci.³⁰

S účinností novelizovaných smluv došlo k jistému posunu, ten však ve vztahu ke sportu nestanovil bližší kompetence. V tomto ohledu tak dochází k dalším jednáním a konzultacím, které mají mezi institucemi EU, členskými státy a zástupci sportovních uskupení definovat další vývoj. Z tohoto pohledu musíme ještě zmínit tzv. **Evropský sportovní program**³¹, který se zabývá dalším politickým směřováním Evropské komise a její iniciativou ve sportovní oblasti.

1.2.2 Judikatura Soudního dvora Evropské unie

Tato část práce se zaměřuje na nejzajímavější rozhodnutí, která byla v souvislosti se sportovní problematikou doposud řešena. I když jsou dnes již značně popularizována, nelze je ani v této práci opominout, i když v dosti zkrácené podobě se zaměřením na nejzásadnější závěry z nich plynoucí.

Soudní dvůr Evropské unie představuje významný orgán, který značnou měrou přispěl k formování sportovního vědomí v rámci EU. Jeho pravomoc se projevuje v různých formách řízení, když nejvýznamnější z pohledu uvedených případů je řízení o žalobě na neplatnost aktu orgánu Unie a řízení o tzv. prejudiciální otázce. Zejména řešením předběžných otázek přináší soud výklad toho, do jaké míry může evropské právo zasahovat do sportovního odvětví na evropském kontinentě.

Prvotní a do té doby průlomový význam přináší soudní rozhodnutí z roku 1974 v tzv. kauze **Walrave a Koch**.³² Stručně lze říci, že se jednalo o řešení

³⁰ *Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie* (2010/C 83/49) [online]. Smlouva o fungování Evropské unie, 2010 [cit. 2013-01-26]. Dostupné na: < <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:0200:cs:PDF> >.

³¹ *Prozatímní Evropský sportovní program 2014-2020* [online]. Evropská komise - Sport, 2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < http://ec.europa.eu/sport/documents/library/provisional_ia_roadmap_sport_2014_2020.pdf >.

³² *Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. prosince 1974, sp. zn. 36-74* [online]. EUR – Lex, 2013 [cit. 2013-01-28]. Dostupné na: < <http://eur->

prejudiciální otázky ve vztahu přímého účinku volného pohybu osob plynoucího ze zakladatelské smlouvy tehdejšího Evropského společenství. Více než popis tohoto případu je však zajímavý výsledek, ke kterému Soudní dvůr dospěl. Jedná se o skutečnost, že s ohledem na volný pohyb osob ve sportovním odvětví spadá do regulace evropského práva pouze sportovní aktivita, která má povahu ekonomické činnosti. Za ně byly soudem označeny aktivity profesionálních a poloprofesionálních sportovců, z nichž jim plyne mzda nebo odměna. Zároveň došlo k vyjmutí sportovních pravidel, která svou povahou nevykazují ekonomickou aktivitu, z pravomoci evropského práva.³³ V tomto ohledu tak došlo k diskutabilnímu rozhodnutí, neboť ne zcela zřetelně formuluje hranici mezi některými sportovními aktivitami, které i odborná veřejnost považuje za aktivity ekonomického charakteru. I tak však došlo k posunu, kterým se sport etabloje v činnosti institucí EU.

Dalším významným případem je rozsudek ve věci profesionálního fotbalového hráče **Jeana-Marca Bosmana**³⁴, občana Belgie. „*Rozsudek Bosman názorně demonstruje tření mezi sportem a evropským právem.*“³⁵ Tato kauza se stala jednou z nejznámější v rozhodování Soudního dvora EU v oblasti sportovní regulace. Geneze celého případu je značně rozsáhlá, problematikou tohoto případu se zabývá celá řada odborných i absolventských prací, proto zde zmíním hlavně závěry, které z něho plynou. Na jejich základě totiž došlo k ovlivnění vědomí evropských sportovních organizací o nutnosti zohledňovat při své normotvorbě nejen právní řády členských států, ale zejména i právo EU v návaznosti na judikaturu Soudního dvora EU. Konkrétním projevem tohoto rozsudku pak byla změna přestupních pravidel UEFA.³⁶ Rozhodnutí se z pohledu práva EU dotýkalo problematiky regulace volného pohybu osob a zároveň i hráčských kvót stanovených pravidly UEFA. „*Podle rozsudku Bosman jsou*

lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61974J0036 >.

³³ HAMERNÍK, P. *Vývoj regulace sportu v právu ES*. Právník. 2004, č. 4. Str. 385-386.

³⁴ *Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. prosince 1995, sp. zn. C-415/93* [online]. EUR – Lex, 2013 [cit. 2013-01-28]. Dostupné na: < http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61993J0415 >.

³⁵ HAMERNÍK, P. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. Praha: Auditorium, 2007. Str. 39.

³⁶ Mezinárodní zkratka pro Unii evropských fotbalových asociací, tedy Evropská fotbalová unie.

v rozporu s volným pohybem osob pravidla profesionálního fotbalu o odstupu za přestup profesionálního hráče, občana EU, do klubu v jiném členském státě EU poté, co mu již vypršela jeho smlouva. Stejně tak odporují svobodě pohybu kvóty určující počet hráčů z jiného členského státu EU.³⁷ K tomuto tvrzení dospěl Soudní dvůr i přes namítanou zvláštnost sportovního odvětví a samotných sportovních organizací v evropském právním systému, kterou dotčené fotbalové kluby prezentovaly. Zmíněný soukromoprávní charakter sportovních pravidel neobstál, neboť i profesionální sportovní činnost svou povahou spadá pod ustanovení o volném pohybu osob v evropské právní úpravě. V tomto duchu bylo rozhodnuto i o hráčských kvótách, které byly označeny za diskriminační vůči možnostem uplatnění práv profesionálního hráče, zejména jeho přístupu na specifický trh práce. Svým rozsahem má toto rozhodnutí význam nejenom v oblasti profesionálního fotbalu, ale i dalších kolektivních, profesionálně organizovaných sportovních odvětvích, kde jsou upraveny poplatky za přestupy hráčů a sportovců.

Povaha vlivu evropské regulace sportovního odvětví pouze z pohledu jeho ekonomického charakteru ve vztahu k profesionálnímu a poloprofesionálnímu organizování byla postupem času neudržitelná, k čemuž svou rozhodovací činností postupně dospěl i Soudní dvůr EU. Během několika let, v nichž řešil další kauzy ze sportovního prostředí, dochází k jasnému posunu a prolomení hranice pouhého ekonomického hodnocení sportovních aktivit, jak tomu bylo nastíněno prvotním rozsudkem ve věci Walrave a Koch.

Významný progres v judikatuře evropského práva proto znamenal rozsudek ve věci **David Meca-Medina a Igor Majcev** versus Evropská komise.³⁸ Velice zkráceně lze říci, že se jednalo o vztah proporcionality mezi regulativními sportovními pravidly a evropským právem. Konkrétně o vztah antidopingových pravidel a soutěžního práva v oblasti plavání, neboť oba výše jmenovaní byli profesionálními plavci. Přesah tohoto rozhodnutí byl však dalekosáhlejší.

³⁷ HAMERNÍK, P. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. Praha: Auditorium, 2007. Str. 39.

³⁸ *Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. Července 2006, sp. zn. C-519/04 P* [online]. EUR – Lex, 2013 [cit. 2013-01-28]. Dostupné na: < <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?pos=2&hwords=c+519+04+p~&page=1&lang=en&pgs=10&nbl=4&list=433275:cs,429995:cs,426361:cs,395942:cs&checktexte=checkbox&visu=#texte> >.

Rozsudek znamenal fakt, že Soudní dvůr EU vymežil postup k posuzování všech pravidel, tedy i těch sportovních, bez ohledu na to, zda mají povahu ekonomické či neekonomické činnosti, v souladu s právem EU.³⁹ Omezení některými sportovními pravidly, která jsou sice v rozporu s právem EU, lze aplikovat a případně rehabilitovat, pokud je jejich povaha proporcionální k dosahování cílů daného sportovního odvětví v souvislosti s jeho hlavní ideou a významem, která má svůj smysl zejména v neekonomické sféře. K tomuto rozhodnutí dospěl soud i na základě aplikace tzv. testu proporcionality použitého v tzv. kauze Wouters.⁴⁰ Tento rozsudek sice nepochází z oblasti sportu, nicméně svou povahou odpovídal řešené otázce v případech Meca-Medina a Majcev v oblasti omezení pravidel hospodářské soutěže.⁴¹

Výše nastíněné případy představují patřičný základ v rozhodovací činnosti Soudního dvora EU v oblasti sportu a jeho vztahu k právu EU. Nicméně, jak bylo již několikrát zmíněno, nejedná se o zcela kompletní a podrobný výklad. Poukázané případy mají pouze nastínit jistý vývoj, který se projevil i v rámci legislativní snahy ostatních institucí EU, ve vztahu k tématu této práce.

1.3 Sportovní právo

Závěrečná část této kapitoly se dotýká poměrně ožehavého tématu. Je zaměřena na nastínění problematiky týkající se vymezení *sportovního práva*. Odborná veřejnost neustále vede diskuse, zda vůbec *sportovní právo* jako odvětví právní oblasti existuje, či se jedná jen o jisté označení v praktickém slova smyslu ve vztahu na konkrétně řešené situace. Tato polemika zajisté sama o sobě nese kapacitu na zpracování samostatné práce, proto se zde zaměřím jen na shrnutí dosavadních tendencí a vymezení spojení sportovního práva, ve smyslu jakého

³⁹ HAMERNÍK, P. *Jaká je míra tolerance práva EU vůči sportovním asociacím?* Právník. 2011, č. 5. Str. 482-483.

⁴⁰ *Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. února 2002, sp. zn. C-309/99* [online]. EUR – Lex, 2013 [cit. 2013-01-28]. Dostupné na: < <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=268757:cs&lang=en&list=268757:cs,335880:cs,353901:cs,351328:cs,&pos=1&page=1&nbl=4&pgs=10&hwords=c%20309%2099~> >.

⁴¹ HAMERNÍK, P. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. Praha: Auditorium, 2007. Str. 104-116.

bude v této práci užíváno. Jedná se o nezbytnou součást celé práce, což přináší i samotný název, i když v poměrně omezeném rozsahu.

Problematika vymezení vztahu sportu a práva má mnohem větší tradici v zahraničí než na našem území. Existuje zde celá řada odborných publikací, které se tomuto tématu věnují. Jedná se o uchopení vztahu vznikajícího při regulaci poměrů, které mají sportovní podtext. Je zajímavé sledovat, že i zde se různí náhledy na danou věc. Například autor Woodhouse striktně odmítá přijmout existenci sportovního práva jako samostatného právního oboru. Vztah sportu a práva pojímá jako praktickou aplikaci konkrétních právních předpisů z oblastí etablovaných právních disciplín. Do sportovního dění se tak promítají pouze prvky práva obchodního, správního, pracovního a dalších. V tomto ohledu pak může docházet k představě sportovně-právního odvětví, ale jak autor uvádí, nic takového neexistuje.⁴²

Názor Woodhouse lze považovat za logicky formulovaný a přijatelný. Domnívám se, že tak prezentoval jasnou představu, která se však časem poměrně vyvinula a přinesla trochu odlišný náhled. Celkový význam studia sportu a práva přináší další škálu rozborů, což dokazuje existence řady odborných předmětů na zahraničních univerzitách a i odborných periodik, které se svým obsahem zaměřují na tuto oblast. Příkladem může být i odborný časopis *Marquette Sports Law Review*, který zaštituje vědeckou činnost v oblasti studia práva a sportu. V tomto časopise byl také zveřejněn článek autora Davise, který přináší zajímavý rozbor existence sportovního práva. V této analýze uvažuje nad existencí sportovního práva jako samostatného právního oboru, či zda se jedná o pouhou akademickou zvědavost, jejíž význam a existence má spojitost pouze s akademickým prostředím. Vzhledem k transformaci a vývoji vztahů ve sportu se autor přiklání k existenci samostatného oboru sportovního práva, i když v závěru polemizuje nad ještě složitou genezí celého oboru, zejména s ohledem na propagaci dosavadní akademické činnosti odborníků v této oblasti.⁴³

⁴² WOODHOUSE, C.: *The Lawyer in Sport: Some reflections*, 4(3). 1996. *Sport and Law Journal* 14.

⁴³ DAVIS, T. *What Is Sports Law?*[online]. 11 *Marquette Sports Law Review*. 211, 2001 [cit. 2013-01-31]. Dostupné na: < <http://scholarship.law.marquette.edu/sportslaw/vol11/iss2/7/> >.

Zajímavý posun v chápání sportovního práva přináší i náhled na jeho evropský, resp. mezinárodní prvek. Na tuto podobu upozorňuje autor Gardiner, který se společně s ostatními autory podílel na vzniku publikace, která se sportovnímu právu věnuje. Diskuze o existenci sportovního práva zasazuje do jeho postavení přesahující rámec národní úpravy. Pokud tedy připouštíme existenci samostatného sportovního práva jakožto rychle se rozvíjejícího odvětví, tak musíme tento obor chápat v širším měřítku, tedy ve vazbě na evropský a mezinárodní kontext. Bez této konstrukce nelze s pojmem sportovního práva pracovat.⁴⁴ Toto pojetí považuji za zcela zásadní, neboť vývoj sportu a práva je stále více vázán na jeho mezinárodní přesah, čímž dochází i k jeho ovlivňování v rámci vzniku národní úpravy, ale i v organizování a fungování sportovních organizací a spolků. Domnívám se, že z tohoto hlediska dojde ještě k výraznému posunu vlivem judikatury Soudního dvora EU a dalších mezinárodních arbitrážních soudů, které svou autoritou přinesou další výklad a rozhodnutí v oblasti sportovního práva.

Problematika vymezení sportovního práva je v našem právním prostředí spíše vědecko-teoretická, nicméně již existuje několik odborných publikací, které se tímto tématem zabývají a poukazují na jeho praktické aspekty. Autorem prvotních článků, které se zaměřovaly na úpravu vztahů mezi sportem a právem, byl Jiří Hora. Jeho publikační činnost však byla spíše jen dílčí, neboť nevydal k tomuto tématu žádnou souhrnnou publikaci.⁴⁵ Z nejvýznamnějších a uznávaných autorů v této oblasti lze bezesporu jmenovat Michala Králíka, který je dnes soudcem Nejvyššího soudu ČR a jenž vydal několik odborných publikací a článků, věnujících se sportovní problematice z pohledu práva. Jeho náhled na vymezení sportovního práva spočívá v chápání tohoto pojmu jako profilu obsahujícího prvky tradičních právních disciplín, které se v něm promítají. Jedná se zejména o instituty z oblasti práva občanského, obchodního, pracovního, trestního atd. Označení „sportovní právo“ tak připouští spíše z praktického hlediska. K jeho samostatnosti se staví spíše negativně, zejména s přihlédnutím

⁴⁴ GARDINER, S.; JAMES, M.; O'LEARY, J.; WELCH, R.; BLACKSHAW, I.; BOYES, S.; CAIGER, A. *Sports law*. UK: Cavendish publishing, 2006. Str. 39-40.

⁴⁵ KRÁLÍK, M. *Zamyšlení nad tzv. sportovním právem*. Právní rozhledy. 1998, roč. 6, č. 10. Str. 485.

k nemožnosti vymezení kritérií, které jsou předmětem a metodou právní regulace.⁴⁶ V tomto pojetí tak lze spatřovat jisté paralely se zahraničními autory.

Dalším významným českým autorem pojednávajícím o sportovním právu je Pavel Hamerník, který napsal řadu odborných článků a publikací zaměřujících se i na praktické příklady z oblasti sportovního prostředí. Svou odbornou činnost rozvíjí také jako řešitel na poli Ústavu státu a práva akademie věd České republiky, který podporuje grant pro výzkum sportovního práva.⁴⁷ Ústav státu a práva jakožto významná vědecká instituce jasně dokládá, že sportovní právo přináší zajímavou oblast pro další výzkum a vědeckou činnost, která si zaslouží bližší studium, jako tomu je i v jiných evropských zemích, kde je tato tradice daleko více zakořeněná.

Poměrně aktuálně zpracované pojetí sportovního práva, které však vzniklo na území našich bývalých partnerů, přináší slovenský právník Gábriš, který ve své knize z roku 2011 posouvá hranice úvah dále, když dokládá a tvrdí, že: „*Sportovní právo je rodící se právnickou disciplínou, vědním oborem a pedagogickým předmětem.*“⁴⁸ Toto tvrzení lze považovat za přiměřené vývoji a současnému stavu, který tomuto pojetí asi stále více nasvědčuje.

Osobně bych se nerad pouštěl do úvah, zda sportovní právo existuje již jako samostatné právní odvětví či nikoliv, ale pokud na tuto problematiku nahlížím s odstupem, zdá se mi to zatím stále dosti nejednoznačné. Domnívám se, že je to způsobeno zejména neustálým pohybem hranic, které se snaží autoři úvah o sportovním právu vymezit. Určitý a jistý základ je v tomto směru nepopiratelný, nicméně komplexní pojetí bude i nadále problematické. Sportovní právo se neustále vyvíjí, což zabraňuje jeho uchopitelnému vymezení. Sport a sportovní činnost jako základ úpravy sportovního práva neustále zvětšují svůj rozměr nejenom v ekonomické sféře, čímž dochází i k jejich mezinárodnímu přesahu. V současné době tak považuji za sportovní právo široký soubor veřejnoprávních i soukromoprávních norem, které se vztahují k určitému sportovnímu tématu.

⁴⁶ KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu*. Praha: C. H. Beck, 2001. Str. 153-154.

⁴⁷ Konkrétní podoba tohoto grantového projektu dostupná na: <
<http://www.ilaw.cas.cz/index.php?page=81> >.

⁴⁸ GÁBRIŠ, T. *Športové právo*. Bratislava: Eurokódex, 2011. Str. 26.

V tomto duchu tak navazuji na pojetí výše zmíněného autora Králíka, který ve své publikaci uvádí: „*Střet sportu a práva není nikdy posuzován v „předmětovém vakuu“, vždy se váže ke konkrétnímu teoretickému nebo praktickému problému, jehož řešení si vyžaduje odlišné metody. Vyjádření způsobů a metod tohoto poznání je reflexí obsahově vymezeného problému. Naplnění sportovně-právního tématu obsahem může být velmi různé a může se odvíjet od pouhého výčtu existujících vazeb mezi sportem a právem s jejich povšechnou charakteristikou, přes ryze komparativní studii zaměřenou na srovnání stávajícího, příp. historického stavu legislativy, judikatury či literatury v jistém geografickém a časovém kontextu až po zaměření na konkrétní sportovně-právní problém a jeho komplexní zpracování.*“⁴⁹

Na sportovní právo nahlížím jako na specifické odvětví, které svůj status stále vytváří a na jehož povaze se podílí právo daného státu, evropské a mezinárodní právo, společně se zvláští normotvorbou samotných sportovních institucí, organizací, svazů a oddílů. Domnívám se, že k jeho etablování a určitému posunu ve vymezení by pomohla patřičná legislativní úprava na národní úrovni, která by však vycházela z dosavadního poznání, praxe ostatních států, úpravy evropského práva a dialogu s nejdůležitějšími sportovními organizacemi. V tomto směru tak můj názor do jisté míry koresponduje s úvahami kolektivu autorů, kteří se ve své publikaci nad aktuálními otázkami sportovního práva zastávají a tvrdí: „*V rámci realizace diskuze na téma sportovního práva se přimlouvám za vytipování a formulování byť jen dílčích problémů vyplývajících z realizace různých sportovních činností, jež by měly být řešeny na úrovni práva a legislativy, jakož i zdůvodnění intenzity veřejného zájmu na takové úpravě jako prvního kroku směřujícího ke komplexnímu legislativnímu řešení oblasti či oboru sportovního práva... Podle zadání by to měla být norma, která komplexně, systémově a s dlouhodobou perspektivou, v souladu s politikami Rady Evropské unie, s obsahem Evropské charty sportu a dalších desítek evropských úmluv bude řešit potřeby a problémy celého*

⁴⁹ KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu*. Praha: C. H. Beck, 2001. Str. 23.

*tělovýchovného hnutí, celé oblasti tělesné kultury (tedy nejen „sportu“ – který je pouze jednou, byť významnou součástí tohoto společenského fenoménu).*⁵⁰

Asi z podobného názoru vznikla i iniciativa na straně Českého olympijského výboru, která připravila vydání zajímavé koncepce zaměřené na vznik zákona o sportu. Na tomto dokumentu, který nese název **Rozprava k návrhu Zákona o podpoře sportu**, se kromě Českého olympijského výboru podílel i Sokol, Orel, Autoklub ČR a Sdružení sportovních svazů ČR, které lze považovat za nejvýznamnější sportovní organizace na našem území. Jedná se o rozbor právních úprav zahraničních států, kde podobná legislativní úprava již vstoupila v platnost. Snahou je poukázat na použitelná ustanovení cizích právních řádů a zároveň provést analýzu současného stavu s výhledem na přínos přijetí takto koncipovaného zákona. Odbornost celého dokumentu lze spatřovat v jeho komplexním zpracování. Je zde pojednáno nejen o vlivu mezinárodního a evropského práva, ale i o konkrétních sportovních oblastech, které by měla takováto norma upravovat. Zároveň jsou jasně definované pojmy a vztahy mezi regulativními pravomocemi státu a autonomní činností sportovních subjektů.⁵¹ Domnívám se, že přínos takovéto činnosti spočívá zejména v iniciativě a podpoře širokého spektra sportovních participantů, kteří se jí účastní. Síla tohoto spojení pak může přinést poměrně větší šance na úspěch, i když lze těžko předpokládat další vývoj vzhledem k situaci na naší politické scéně.

Pro úplnost této kapitoly pak ještě musím vymezit rozsah významu sportovního práva pro účely této práce. Vzhledem ke specifičnosti disciplinárního řízení a možnosti rozhodovací činnosti obecných soudů v případech, které se dotýkají sportovní činnosti, nezbyvá než chápat sportovní právo v dosti obsáhlém významu. Těžko lze předkládat jasnou definici, neboť tato problematika je stále diskutovaná, jak dokládají i dosavadní poznatky. Pro tuto práci tak použiji vymezení, které široce vymezil kolektiv autorů takto:

„SPORTOVNÍ PRÁVO je souhrn norem sui generis. Tvoří je

⁵⁰ KOLEKTIV AUTORŮ. *Otázky sportovního práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. Str. 21-22.

⁵¹ *Rozprava k návrhu Zákona o podpoře sportu* [online]. ČOV, MŠMT: Praha, 2011 [cit. 2013-02-01]. Dostupné na: <http://www.olympic.cz/financovani/docs/rozprava-zakon_o_sportu_viewfin.pdf>.

- *právní normy a ustanovení upravující dění ve sportovním prostředí, vydané příslušnými veřejnoprávními národními orgány (ústavní a obyčejné zákony, nařízení vlády, podzákonné obecně závazné předpisy), popřípadě vydané kompetentními nadnárodními (mezinárodními) orgány (nařízení, směrnice, rozhodnutí, stanoviska, doporučení, deklarace, úmluvy, rozsudky apod.), ale i*
- *ustanovení normativního charakteru, vydaná samosprávnými orgány sportovního hnutí, mnohdy nadnárodními, upravující vnitřní život a fungování tohoto svébytného společenského fenoménu včetně ustanovení postihující excesy (sportovní pravidla, soutěžní řády, směrnice a jiná vnitro-organizačně závazná ustanovení) – a také*
- *obecně závazné a dodržované zvyklosti sportu.*⁵²

⁵² KOLEKTIV AUTORŮ. *Otázky sportovního práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. Str. 24.

2 Právní postavení Fotbalové asociace České republiky a Českého svazu ledního hokeje

Subjektem sportovně-právních vztahů může být celá řada osob. Za základní vymezení lze považovat teoretické členění na osoby fyzické, které v oblasti sportu představují jednotliví sportovci a další organizátoři sportovních činností, nebo osoby právnické, kterými jsou v tomto odvětví obchodní společnosti, spolky, zájmová sdružení, svazy, asociace, zastřešující asociace a nadnárodní asociace a organizace. Tyto instituce vznikají na základě různých právních norem, což se promítá do jejich právních forem a zároveň se odvíjí od jejich činnosti a charakteru sportovního odvětví, na které se zaměřují.

FAČR a ČSLH mají podobné postavení a důležitost. Jedná se o právnické osoby soukromého práva, pyramidové struktury, která má svůj význam zejména v organizaci a financování fotbalového, resp. hokejového prostředí na našem území. Jedná se o vyšší formy právnických osob vzniklých na základě zákona o sdružování občanů. Registrace podléhá platné právní úpravě, když jejich stanovy, jakožto základní dokument, musí schvalovat ministerstvo vnitra. Vyšší formou se rozumí svazy/asociace, jejichž členy mohou být jak fyzické, tak i právnické osoby. Pyramidová struktura se projevuje nejenom v mezinárodním měřítku, ale i ve struktuře na našem území. FAČR i ČSLH jsou členy Českého svazu tělesné výchovy a Českého olympijského výboru⁵³, jakožto zastřešujících sportovních asociací. V tomto systému jsou však FAČR a ČSLH samostatnými sportovními asociacemi, které ve své soustavě sdružují další sportovní jednotky, kterými jsou zejména sportovní kluby, které mají nejčastěji podobu občanského sdružení, či obchodní společnosti.⁵⁴

⁵³ Dále jen ve zkratkách „ČSTV“ a „ČOV“.

⁵⁴ KUBÍČEK, J. *Sport a právo*. [online]. Str. 78-80. [cit. 2013-02-02]. Dostupné na: <<http://www.tjsokolbabice.cz/dokumenty/Sport%20a%20pravo.pdf>>.

2.1 Fotbalová asociace České republiky

Fotbal představuje jednu z nejrozšířenějších a nejpobulárnějších forem kolektivního sportu na našem území. FAČR je výlučným představitelem a organizátorem fotbalového dění v naší republice. FAČR je občanské sdružení, založené dle zákona o sdružování občanů. Jeho činnost navazuje na předchozí působení Českomoravského fotbalového svazu a zároveň je právním pokračovatelem Československé fotbalového svazu. Sídlem FAČR je Praha, ulice Diskařská 4, 169 00 Praha 6.

Hlavní cíle a úkoly FAČR jsou vymezeny v základním dokumentu tohoto sdružení, kterými jsou Stanovy FAČR, když čl. 2 těchto stanov říká: „*Cílem činnosti Fotbalové asociace České republiky (dále jen FA) je být organizátorem fotbalu v ČR; za tím účelem pečovat o komplexní rozvoj a propagaci fotbalu v České republice a vytvářet pro něj na všech stupních všestranné a rovnoprávné podmínky; prostřednictvím činnosti ve fotbalových klubech vést mládež k pozitivním občanským postojům a zásadám, k fair play a ke zdravému způsobu života s cílem zabránit, aby se stávala závislá na alkoholu, drogách a jiných návykových látkách. V rámci své činnosti FA navazuje a udržuje spolupráci s orgány státu, s veřejnými a soukromými institucemi směřující zejména k podpoře a propagaci fotbalu.*“⁵⁵

K organizaci FAČR je nutné poznamenat, že její působnost se člení dle územního principu. V rámci tohoto pořádku tak existuje úroveň republiková, krajská a okresní. Každá územní součást má tak své orgány a představitele, kteří plní úkoly a funkce dle Stanov FAČR. Největšími a nejvýznamnějšími pravomocemi disponují orgány republikové, které svou činností zakládají a vytváří samotný rámec pro fungování a činnost orgánů na nižších územních stupních (krajské a okresní fotbalové svazy). Proto budou dále zmíněny pouze některé orgány FAČR s celorepublikovou působností.

⁵⁵ Stanovy Fotbalové asociace České republiky [online]. Schváleny 26.6.2011 ve znění změn ze dne 17.11.2011 a dne 2.6.2012, Čl. 2, bod 1 [cit. 2013-02-04]. Dostupné na: <<http://nv.fotbal.cz/cmfs/Legislativa/index.php>>.

2.1.1 Orgány FAČR

Nejvyšším orgánem FAČR je **valná hromada**. Ta je rozdělena na část českou a moravskou, skládající se z celkového počtu 202 delegátů⁵⁶, kde platí rovnost hlasu každého delegáta. Pro usnášení schopnost je třeba přítomnosti nadpoloviční většiny delegátů z každé komory, resp. nadpoloviční většina přítomných delegátů z Čech a Moravy pro přijetí návrhu. Řádnou valnou hromadu svolává výkonný výbor jednou za rok, lze však svolat i mimořádné jednání na návrh výkonného výboru nebo na žádost potřebného počtu svazů a klubů.⁵⁷ Mezi nejvýznamnější funkce valné hromady patří zejména kontrola hospodaření a přerozdělování finančních prostředků, schvalování a změna stanov, volba předsedy a dalších členů výkonného výboru, revizní a kontrolní komise, komise odvolací a i komise arbitrážní, společně s dalšími úkoly, které si může vyhradit i mimo znění stanov, pokud nepodléhají pravomoci některého jiného orgánu.

Statutárním orgánem FAČR je **výkonný výbor**. Ten se skládá ze 13 členů, mezi něž patří předseda FAČR, 3 místopředsedové a 9 členů. Výkonný výbor je volen na 4 roky, jeho složení může ovlivňovat každá valná hromada. Tento orgán zasedá zpravidla jednou za měsíc a má rozsáhlé pravomoci, neboť fakticky řídí činnost FAČR v období mezi valnými hromadami. Mezi činnostmi výkonného výboru patří zejména schvalování a vydávání předpisů a řádů FAČR (tedy i Disciplinárního řádu), ustavování komisí (mimo jiné i disciplinární komise), plnění úkolů uložené mu valnou hromadou, zároveň se stará i o chod státní fotbalové reprezentace a jmenuje/odvolává generálního sekretáře, který řídí sekretariát FAČR, a uskutečňuje mezinárodní styk s ostatními svazy a mezinárodními organizacemi. Pro úplnost je nutné poznamenat, že za výkonný výbor, jakožto statutární orgán FAČR, mohou navenek jednat místopředsedové, generální sekretář společně s dalšími osobami, které k tomu však byly dále zmocněny, a i **předseda FAČR**.⁵⁸ Ten má zároveň nejvyšší postavení v rámci celé

⁵⁶ Konkrétní složení valné hromady dle zastoupení jednotlivých delegátů je uvedeno ve Stanovách FAČR v čl. 9, body 2-4.

⁵⁷ Dle Stanov FAČR, čl. 9, bod 7 se jedná o nadpoloviční většinu krajských fotbalových svazů nebo nadpoloviční většinu okresních fotbalových svazů anebo nadpoloviční většinu klubů I. a II. ligy, České fotbalové ligy, Moravskoslezské fotbalové ligy a divizí.

⁵⁸ K volbě předsedy FAČR viz Stanovy FAČR čl. 10, bod 3.

asociace a jeho činnost, mimo funkce ve výkonném výboru, spočívá zejména v reprezentativním zastupování FAČR u nás i ve světě.

V rámci organizační struktury s celostátní působností pak existují další orgány a pracovní skupiny, které se na činnosti FAČR podílí. Jedná se zejména o **Řídící komisi pro Čechy** a **Řídící komisy pro Moravu**⁵⁹, které vymezují statut schválený výkonným výborem, zejména pak zajišťují řízení nižších fotbalových soutěží v Čechách a na Moravě. **Ligové shromáždění**, které je orgánem prvoligových a druholigových fotbalových klubů.⁶⁰ **Arbitrážní komise**, která je odvolacím orgánem v rozhodčích řízeních ve sporech právnických a fyzických osob FAČR.⁶¹ Dále lze zmínit například Pravidlovou, Zdravotní, Legislativní komisi a mnoho dalších.

Z pohledu disciplinárního řízení, vztaženo k tématu práce, má pak význam zejména **Disciplinární komise**. Je nezbytné si uvědomit, že dle platných Stanov FAČR je její ustanovení a volba členů čistě v pravomoci výkonného výboru, který zároveň schvaluje a přijímá disciplinární řád, na základě kterého dochází k uskutečňování disciplinárního řízení před disciplinárním orgánem. Vliv výkonného výboru je tak značný, neboť může činit různá doporučení a změny řádu, které pak musí disciplinární komise respektovat. Významný prvek přezkumu rozhodnutí, tedy nejenom rozhodnutí disciplinární komise, je upraven i ve struktuře FAČR. Především k tomuto účelu je zřízena **Odvolací a revizní komise**⁶², i když je v některých případech možné odvolání i k jinému orgánu, což také upravují Stanovy FAČR v návaznosti na konkrétní rozhodnutí. Statut této komise však přináší zásadní odlišení vůči disciplinární komisi. Činnost a rozhodování Odvolací a revizní komise jsou totiž zcela nezávislé na jiných orgánech FAČR, tedy i na výkonném výboru. Komise je tak ve své činnosti odpovědná pouze valnému shromáždění, které její členy zvolilo. V tomto ohledu tak lze spatřovat větší vliv nezávislosti a autonomie v činnosti tohoto orgánu, než

⁵⁹ Více ve Stanovách FAČR čl. 16.

⁶⁰ Podrobněji ve Stanovách FAČR čl. 15.

⁶¹ Upraveno ve Stanovách FAČR čl. 13 a související čl. 30. Konkrétně ve Statutu a jednacím řádu Arbitrážní komise FA ČR, který je dostupný na: < <http://nv.fotbal.cz/cmfs/komise/legislativa/index.php> >.

⁶² Upraveno ve Stanovách FAČR čl. 11 a čl. 12. Konkrétně ve Statutu Odvolacích a revizních komisí FA ČR, který je dostupný na: < <http://nv.fotbal.cz/cmfs/komise/legislativa/index.php> >.

jak tomu je v případě disciplinární komise, a ten by měl zajistit patřičný druh revize a kontroly.

2.1.2 Členství FAČR v mezinárodních organizacích

Sport, tedy i fotbal, je v mezinárodním měřítku organizován v tzv. pyramidovém modelu, což rozvádí i konzultační dokument Evropské komise z roku 1998.⁶³

Konkrétní podoba tohoto modelu ve fotbalovém odvětví má čtyři úrovně, když základní úroveň představují fotbalové kluby, druhý stupeň tvoří národní svazy či federace, pod které tyto kluby spadají. Třetí pozici reprezentuje členství v konfederacích členěných dle světových kontinentů (v Evropě je to UEFA) v rámci čtvrtého a nejvyššího stupně organizace, kterou představuje Mezinárodní fotbalová federace.⁶⁴ FIFA je mezinárodní organizace, která sdružuje národní fotbalové asociace, a je tak nejvyšší fotbalovou institucí na světě v rámci organizace fotbalového odvětví.⁶⁵ Jak FIFA, tak UEFA jsou tvořeny soustavou orgánů, které řídí veškerou fotbalovou činnost. Pro příklad lze uvést tyto orgány: prezident, kongres, výkonný výbor, generální sekretář a stálé komise a výbory, mezi nimiž jsou i komise disciplinární a odvolací, které jednají dle vlastních disciplinárních a jednacích řádů. Významným orgánem je pak Mezinárodní výbor pro pravidla FIFA, který má na starosti vytváření a vydávání fotbalových pravidel, která lze považovat za základní fotbalovou normu pro celé fotbalové prostředí.

Organizační uspořádání fotbalového sektoru jasně dokládá vliv mezinárodního prostředí na činnost národních asociací. Celý systém tvoří ucelenou strukturu, která se vyznačuje jednotností a souladem pravidel, působností práv a povinností jednotlivých orgánů, spolků a osob v tomto odvětví. FAČR tak není jen pod vlivem regulace vnitrostátního práva, ale zároveň podléhá pravidlům FIFA, resp. UEFA. Tento fakt dokládají i Stanovy FAČR v čl. 2. bod 4,

⁶³ *The European Model of Sport* [online]. Evropská komise, 1998 [cit. 2013-02-05]. Dostupné na: < http://ec.europa.eu/sport/documents/library/doc248_en.pdf >.

⁶⁴ Fédération Internationale de Football Association, dále jen „FIFA“.

⁶⁵ WEATHERILL, S. *European Sports Law – Collected Papers*. Hague: T.M.C. Asser Press. 2007. Str. 265-266.

který zní: „FA je členem FIFA a UEFA v souladu s jejich statuty, které je povinna respektovat, a v rámci své struktury je rovněž povinna zajistit respektování těchto statutů svými členy.“ Pro úplnost je nutné dodat, že FAČR je členem FIFA od roku 1906 a od roku 1954 členem UEFA.

2.2 Český svaz ledního hokeje

Podobně jako je rozšířený fotbal, platí i pro lední hokej. Jedná se o jeden z nejpobulárnějších sportů, který v naší historii zaznamenal řadu reprezentačních úspěchů na mezinárodní úrovni, což ještě více rozšířilo jeho oblibu. ČSLH je občanské sdružení, založené dle zmíněného zákona o sdružování občanů, které zastřešuje a organizuje prakticky veškeré dění v ledním hokeji na našem území. Za zmínku ještě stojí existence společnosti PRO-HOCKEY Cz, s.r.o, kterou ČSLH založil jako dceřinou a servisní organizační složku, která je vlastníkem všech marketingových a televizních práv ČSLH. Sídlem ČSLH je Praha 8, Prvního pluku 621/8a, 186 00.

Stanovy, jakožto základní dokument tohoto sdružení, vymezují hlavní cíle a úkoly ČSLH takto: „*Předmětem činnosti ČSLH je organizovat, řídit, propagovat lední hokej v ČR za účelem jeho soustavného rozvoje, propagace a přípravy kvalitní reprezentace.*“⁶⁶

Organizační struktura ČSLH představuje dle Stanov ČSLH systém republikových, krajských a okresních orgánů. Dochází tak k jistému územnímu členění, které vytváří síť nižších organizačních stupňů, z nichž každý obsahuje své orgány, které řídí hokejovou činnost v jeho působnosti (např. krajské výkonné výbory a předpokládané okresní výkonné výbory). S ohledem na rozsah této práce tak budou zmíněny jen některé orgány republikové působnosti, které jsou pro fungování ČSLH svou povahou nejvýznamnější.

⁶⁶ Stanovy Českého svazu ledního hokeje [online]. Schváleny konferencí ČSLH dne 16.6.2012, Čl. 2, bod 1 [cit. 2013-02-04]. Dostupné na: < <http://www.cslh.cz/text/121-stanovy-a-rady.html> >.

2.2.1 Orgány ČSLH

Nejvyšším orgánem ČSLH je **konference**. Ta je svolávána výkonným výborem jednou za dva roky jako řádná konference, i když existují možnosti svolání mimořádné konference.⁶⁷ Její pravomoc je kontrolní, rozhodovací, volební a normotvorná.⁶⁸ To spočívá zejména v projednávání a schvalování návrhu hospodaření na příští období, změny a doplňky stanov a dalších předpisů, norem ČSLH, schvaluje zprávu o činnosti výkonného výboru. Jednou za čtyři roky volí členy výkonného výboru, prezidenta ČSLH, předsedu arbitrážní komise, předsedu a členy dozorčí rady.

Jménem ČSLH jedná **výkonný výbor**, který je hlavním řídicím orgánem svazu. Je složen z deseti členů a **prezidenta ČSLH**, který společně s viceprezidentem a generálním sekretářem zastupují ČSLH navenek, aniž by k tomu potřebovali zvláštní zmocnění. Každý z členů tohoto výboru je pověřen vedením určitého úseku činnosti dle struktury, kterou výkonný výbor schvaluje. Jedná se například o úsek mezinárodních vztahů, dále o komisi sportovně technickou, mládeže, ženského hokeje, ekonomicko-marketingovou, disciplinární atd. Schůze výkonného výboru se konají dle potřeby, nejméně však desetkrát v kalendářním roce. Pro usnášeníschopnost je potřebná přítomnost nadpoloviční většiny členů výboru, která může zároveň požádat o svolání mimořádné schůze výboru. Do kompetencí výboru spadá volba **generálního sekretáře** a odborného profesionálního **sekretariátu**. Dále schvaluje delegáty a jmenuje zástupce pro mezinárodní hokejové akce pořádané Mezinárodní hokejovou federací, navrhuje zástupce jiných orgánů a komisí, včetně návrhu na jejich odvolání. Vliv výkonného výboru v ekonomické oblasti a hospodaření ČSLH se projevuje ve skutečnosti, že tento výbor vykonává funkci valné hromady v obchodních společnostech, kde je svaz jediným společníkem. Tou je pro příklad výše zmíněná společnost PRO-HOCKEY Cz, s.r.o.⁶⁹

⁶⁷ Blíže ve Stanovách Českého svazu ledního hokeje čl. 10.

⁶⁸ Usnášeníschopnost a hlasování při konferenci má jisté zvláštnosti, kdy se rozlišují hlasy tzv. rozhodující a poradní. Blíže viz. Stanovy Českého svazu ledního hokeje, čl. 7, bod 2-5.

⁶⁹ Stanovy Českého svazu ledního hokeje, čl. 11-13.

Stálým orgánem svazu je **dozorčí rada**, která provádí nezávislý dozor nad finančním a majetkovým hospodařením, dodržováním stanov a obecně platných norem ČSLH.⁷⁰

ČSLH má také svůj poradní výbor, jehož členy tvoří zástupci krajských výkonných výborů.

Ustanovení a složení **odborné komise** spadá do pravomoci výkonného výboru, který zároveň dohlíží na její činnost prostřednictvím zastoupení svého člena v ní. V současné době je sedmnáct odborných komisí⁷¹, v nichž zasedají odborníci a specialisté v daném odvětví. Za zmínku stojí zejména Disciplinární komise, Disciplinární komise pro extraligu, Komise rozhodčích, Arbitrážní komise (jejím členem je i zmiňovaný odborník na mezinárodní sportovní právo Pavel Hamerník), atd.

Disciplinární komise i Disciplinární komise pro extraligu jsou personálně značně ovládaný výkonným výborem. Navíc výklad, změny, úpravy a doplňky Soutěžního a disciplinárního řád, kterým se ve své činnosti řídí disciplinární komise, jsou taktéž v jeho kompetenci. Nicméně kroky, které provedou v jeho modifikaci, ještě podléhají schválení konferencí ČSLH, což přináší jistý druh nezávislosti a kontroly. Poměrně zajímavý je mechanismus řešení sporů vzniklý mezi členy ČSLH, případně mezi členy a orgány ČSLH, které nejsou upraveny žádným předpisem svazu. K tomuto účelu je zřízena právě jmenovaná **Arbitrážní komise**, složená ze sedmi odborníků, a ta vede arbitrážní řízení i jako odvolací orgán vůči rozhodnutí orgánů ČSLH. Proti rozhodnutí této komise není možný žádný opravný prostředek. Nerespektování rozhodnutí je pak přísně sankcionováno v podobě vyloučení příslušného subjektu z ČSLH.

2.2.2 Členství ČSLH v mezinárodních organizacích

Výše popsaná pyramidová struktura uspořádání sportovních institucí se projevuje i v hokejovém sektoru. Za první stupeň tedy lze považovat hokejové kluby. Jejich činnost pak spadá pod druhý stupeň organizačního žebříčku, který

⁷⁰ Podrobněji Stanovy Českého svazu ledního hokeje, čl. 15.

⁷¹ Jejich celkový výčet a seznam členů je dostupný na: < <http://www.cslh.cz/text/32-odborn-komise.html> >.

u nás reprezentuje ČSLH. Ten, resp. jeho předchůdce, je zakládajícím členem Mezinárodní hokejové federace⁷². Tato mezinárodní organizace představuje nejvyšší úroveň v systémovém uspořádání hokejového odvětví. ČSLH se jako člen tohoto uskupení aktivně podílí na všech jeho činnostech, včetně členství v jeho orgánech, jako je např. Generální shromáždění, Rada, Výkonný a Finanční výbor atd. Vliv činnosti IIHF se tak promítá do úpravy a fungování národních hokejových svazů a federací. Tím vzniká jednotný propojený systém orgánů, pravidel a postupů, který vytváří rámec hokejového uspořádání a regulace tohoto sportu.

⁷² International Ice Hockey Federation, dále tedy jen „IIHF“.

3 Povaha normativní činnost Fotbalové asociace České republiky a Českého svazu ledního hokeje

Sportovní odvětví představuje specifickou oblast, jež se promítá i do existence relativně samostatného normativního systému, který jej upravuje. Soubor těchto interním norem určuje a vyžaduje jisté chování sportovních subjektů, které se dobrovolně na soukromoprávní bázi vyslovily a zavázaly se k jejich plnění a dodržování. Postavení FAČR a ČSLH představuje soukromoprávní podobu, což se promítá i do povahy interních předpisů, které vydávají a kterými se sami řídí. Náhled na právní či neprávní povahu jejich interních norem se v teorii práva různí. Na jedné straně jim není přiznávána právní povaha, na straně druhé dochází k respektování jejich významu vzhledem ke specifičnosti sportu a jeho úpravy.⁷³

Dostáváme se tak problematice odlišování povahy sportovních a právních norem. Tato situace je však v řadě případů dosti složitá, neboť obě tyto formy se vzájemně prolínají a mají řadu společných obecných znaků. Zejména je jim společná regulativnost určitého chování. Jedná se o normy společenské, které vyjadřují určité hranice a míru požadovaného chování lidí. Nedodržování těchto hranic pak u obou nese hrozbu sankce. V podobě těchto sankcí a jejich vymáhání však dochází k vzájemnému odlišování sportovních a právních norem. V nich je patrná jistá nadřazenost právních norem, když oblast jejich regulace je mnohem širší, a pokrývá tak i jistou část sportovní oblasti.⁷⁴

3.1 Právní a sportovní normy

Právní stát nemůže existovat bez právních norem. Ty představují elementární součásti normativního systému: „*Právní normy jsou obecně závazná pravidla lidského chování, stanovená nebo uznaná státem, (resp. mezinárodním společenstvím států), jejichž porušení stát (resp. státy vytvořené mezinárodní*

⁷³ KUBÍČEK, J. *Sport a právo* [online]. Str. 75 [cit. 2013-02-07]. Dostupné na: <<http://www.tjsokolbabice.cz/dokumenty/Sport%20a%20pravo.pdf>>.

⁷⁴ KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu: iluze či nutnost?* Právník, 2001, č. 5. Str. 472.

*institute) sankcionují.*⁷⁵ Lze uvést i další obsahově podobnou definici: „*Právní norma je definována jako všeobecně závazné, státem vydané, jím garantované a sankcionované pravidlo lidského chování, spočívající v příkazu, zákazu či dovolení a vyjadřující formálně obecný zájem.*“⁷⁶ Tyto a mnohé další definice přinášejí nástin hlavních vlastností právních norem. Jsou jimi zejména normativnost, závaznost, obecnost, státní donucení, určité procedurální a formální náležitosti. Jedná se tedy o soubor formálních a materiálních znaků, které tuto normu charakterizují a zároveň umožňují její odlišení od ostatních norem. Pokud nejsou veškeré tyto znaky naplněny, nelze již dále hovořit o právních normách.⁷⁷

Jak již bylo výše zmíněno, tak i sportovní normy mají regulativní charakter, který stanovuje jistá pravidla a model chování, který vyžadují. Stejně jako u právních norem dochází k sankcím za jejich porušování. Jejich podoba má tak společnou obecnost, regulativnost, závaznost a vynutitelnost. Obecně lze sportovní normu vymezit jako: „...*objektivně existující pravidlo chování v rámci toho kterého sportovního odvětví, jehož dodržování je vyžadováno v rámci takového sportovního odvětví a jehož porušení je, v různém rozsahu, s různou intenzitou a s různými následky, v rámci (uvnitř) takového sportovního odvětví sankcionováno subjekty za tímto účelem zřízenými (zejména rozhodčí, disciplinární komise).*“⁷⁸ Nacházíme tak celou řadu paralel a styčných míst, ve kterých se sportovní a právní normy překrývají, či se sobě podobají. Odlišení tak spočívá v jiných vlastnostech. Zejména se jedná o jejich formální podobu. Zatímco právní normy mají jednotnou formální podobu, nejčastěji v podobě normativního právního aktu nebo právního obyčeje, a jsou zároveň vytvářeny výlučně státní mocí, u sportovních norem toto neplatí. Formy sportovních norem jsou různé a na jejich vytváření se podílí různé nestátní subjekty, zejména mezinárodní federace, národní svazy a asociace (tedy FAČR i ČSLH).⁷⁹ V tomto ohledu musí sportovní norma, není-li zároveň normou právní, splňovat ve své

⁷⁵ GERLOCH, A. *Teorie práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. Str. 34.

⁷⁶ ŠÍN, Z. *Tvorba práva*. Praha: C. H. Beck, 2003. Str. 10.

⁷⁷ KNAPP, V. *Teorie práva*. Praha: C. H. Beck, 1995. Str. 147-148.

⁷⁸ KUKLÍK, J.; HAMERNÍK, P.; SUP, M.; KRÁLÍK, M.; HAINDLOVÁ, M.; KOHOUT, D.; KUČERA, V.; CARPENTER, K.; RADOSTOVÁ, K.; CHIZZALO, P. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. Str. 37.

⁷⁹ PRUSÁK, J. *Šport a právo*. Bratislava: Slovenské telovýchovné vydavateľstvo, 1984. Str. 90.

podstatě soulad s právním rámcem, který vytváří normy právní. V případě rozporu by došlo k rozhodnému popření sportovní normy a podtržení autoritativního nadřazení norem právních.⁸⁰ Významnou odlišností mezi sportovními a právními normami, mimo jiné, jsou pak jejich odlišné formy donucení a vynutitelnost v případech, kdy dochází k jejich porušování. V systému sportovních norem totiž chybí prvek státní moci. Tedy možnost užití (v případě nedodržování stanovených pravidel) legálního a legitimního násilí, což je výlučným právem státu. Jedná se o rozdíl ve formě a kvalitě donucení. Oba systémy mají svůj vlastní donucovací postup a soustavu sankcí, které mají v obou případech preventivní či represivní charakter, nicméně výsledek a jeho dosahování má zcela jinou sílu a intenzitu. Navíc musíme poznamenat, že v oblasti sportu jsou některé vztahy ovlivňovány i tzv. morálními normami, což tuto oblast dále odlišuje. Tyto morální normy jsou pak zcela odlišné od norem sportovních a právních. Pro jejich označení se používá výraz *fair play*.⁸¹ Tato pravidla jsou společně s dalšími sportovně-tělovýchovnými zvyklostmi a obyčejí řazeny do oblasti nepsaných pravidel sportu.⁸²

V souvislosti s existencí právních a sportovních norem je nezbytné, abychom jejich vztah chápali v jisté souvislosti spočívající na principech veřejného zájmu a proporcionality. Veřejný zájem, jakožto výraz regulativní potřeby, na straně jedné ještě nutně neznamená užití legislativních nástrojů pro úpravu určitých společenských vztahů a uplatnění jistých hodnotových přístupů. Tyto nástroje by měly být proporcionálně užívány až v určitých případech, kdy nejsou k dispozici, selhávají či jsou neefektivní jiná řešení, která k dosahování těchto cílů lze využívat.⁸³ V tomto směru tedy sportovní a právní normy vytváří jistou symbiózu, která se projevuje v jejich vzájemném prolínání a ovlivňování, což vytváří zvláštní formu, která koresponduje se specifičností samotného sportovního odvětví a svobodou vůle adresátů sportovní regulace.

⁸⁰ KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu*. Praha: C. H. Beck, 2001. Str. 107.

⁸¹ Definici a význam pojmu *Fair play* lze nalézt v *Kodexu sportovní etiky* v bodě 5, který vydala Rada Evropy (MSL-7(92)11). Dostupné na: < <http://www.msmt.cz/sport/kodex-sportovni-etiky> >.

⁸² PRUSÁK, J. *Šport a právo*. Bratislava: Slovenské telovýchovné vydavateľstvo, 1984. Str. 90-112.

⁸³ KOLEKTIV AUTORŮ. *Otázky sportovního práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. Str. 19.

3.2 Vliv mezinárodních organizací na činnost FAČR a ČSLH

Členství FAČR a ČSLH v mezinárodních organizacích, jak bylo nastíněno výše, s sebou nese jistý druh vlivu na jejich fungování a normativní činnost. Měřítko mezinárodní úpravy tak prostupuje i do sportovních předpisů sportovních svazů na našem území. Sportovní regulace se podobně jako regulace právní projevuje nejenom navenek, ale i dovnitř sebe sama. Vzniká tak ucelený a jednotný systém regulativních vztahů, opatření, orgánů a institucí, které k jeho fungování a kontrole přispívají.

V systému sportovní regulace nacházíme celou řadu normativních předpisů a pravidel. Jejich názvy se často různí, můžeme se proto setkat se směrnici, stanovami, řády atd. Struktura a systém těchto interních sportovních norem a pravidel je značně komplikovaný a specifický, proto využijí členění, které ve své práci přináší sportovní praktik Kubíček. Ten je člení na národní normativní právní akty, které vznikají na základě zákonného zmocnění. Konkrétně zákona o sdružování občanů, v podobě stanov jako základních dokumentů FAČR i ČSLH. Dále se jedná o autonomní interní akty, kam řadí pravidla hry, legislativu mezinárodní povahy a legislativu národní povahy. Mezinárodní legislativu vytváří mezinárodní a nadnárodní sportovní orgány a organizace. Jejich přezkum podléhá souladu s právem mezinárodním, evropským a národním. Naproti tomu národní legislativní povahu mají akty vytvořené sportovními organizacemi jednotlivých sportovních odvětví. Jejich limitace spočívá v aplikaci na konkrétní odvětví sportu a zároveň podléhá souladu s globálními sportovními normami. V tomto ohledu ještě rozlišuje akty vydávané zastřešujícími organizacemi (ČOV a ČSTV) a svazy řídicí konkrétní sportovní odvětví (tedy FAČR a ČSLH). V této normativní činnosti svazů vznikají soutěžní a disciplinární řády.⁸⁴

Za zcela specifické lze považovat výše uvedená pravidla hry, která můžeme pokládat za mezinárodní pramen sportovního práva v rámci jisté autonomie sportovního odvětví. Jejich obsah musí respektovat základní obecné právní principy, spravedlnost a zároveň i etické principy sportu včetně fair play. V jejich

⁸⁴ KUBÍČEK, J. *Sport a právo* [online]. Str. 75 [cit. 2013-02-07]. Dostupné na: <<http://www.tjsokolbabice.cz/dokumenty/Sport%20a%20pravo.pdf>>.

tvorbě a dohledu nad jejich dodržování se nejvíce projevuje vliv nadnárodních zastřešujících asociací v jednotlivých sportovních odvětvích. Ty totiž zaštiťují jednotnou existenci, vydávání a úpravy těchto základních norem, kterými se řídí soutěže na celé planetě.⁸⁵ Zároveň disponují řadou orgánů, které na dodržování těchto pravidel dohlíží a zároveň umožňují se jich stanoveným způsobem dovolávat v případě nedodržování a porušování pravidel. Vytváří tak rámec, který musí dodržovat všichni jejich členové. Konkrétně se tedy jedná o členství FAČR ve FIFA a UEFA, resp. ČSLH v IIHF, jimiž stanovená sportovní pravidla jsou pro členské svazy závazná. Jejich autorita směřuje nejenom vůči svým členům, ale i členům národních svazů. Dodržování pravidel tak prostupuje celým pyramidovým uspořádáním fotbalu i hokeje. Tento vztah je obousměrný, neboť stanovená pravidla se vyžadují nejenom směrem od shora dolů, ale i opačným směrem, když se lze domáhat jejich respektování a dodržování i vůči ostatním subjektům a členům tohoto odvětví.

Závěrem této kapitoly si dovolím uvést citaci, která systém sportovních předpisů, postupů, fungování orgánů a členů jednotlivých sportovních odvětví poměrně jasně vystihuje, když autor píše: „*Sportovní předpisy, jejichž jádro je tvořeno právě sportovními pravidly, mají pro posuzování důsledků kolizních jednání pramenících ze sportovních aktivit podstatnou a nezastupitelnou úlohu. Svým způsobem by měl systém těchto norem v oborově (nikoli teritoriálně, protože teritoriální vymezení je dáno hranicí suverénního státu) vymezeném prostředí jakési zájmové mikrospolečnosti, jejíž členové se organizovaně věnují danému sportovnímu odvětví a relativně autonomně takové odvětví řídí pomocí principů zastupitelské demokracie, do určité míry suplovat specializovaný „právní“ řád, a tudíž by tento systém měl vykazovat většinu formálních aspektů všeobecně závazného právního řádu.*“⁸⁶

⁸⁵ KUBÍČEK, J. *Sport a právo* [online]. Str. 76 [cit. 2013-02-07]. Dostupné na: <<http://www.tjsokolbabice.cz/dokumenty/Sport%20a%20pravo.pdf>>.

⁸⁶ SÁDOVSKÝ, S. *Právní aspekty násilí ve sportu*. Praha: Karolinum, 2010. Str. 45.

4 Disciplinární řízení, řády, sankce a další formy přezkumu

Každý normativní systém musí obsahovat soubor nástrojů a postupů, které lze použít pro udržení respektu a dodržování pravidel. Ne jinak tomu je i ve sportovním odvětví. Bez těchto institutů a principů by sport jakožto normativní systém nemohl ani existovat. V rámci pyramidového uspořádání hokejového a fotbalového prostředí existuje soustava orgánů, která na základě interních předpisů dohlíží na dodržování pravidel a ukládání sankcí za jejich porušení.

Obecně lze sankce dělit na obecné a zvláštní, což platí jak v systému právních, tak i sportovních sankcí. Do obecných sankcí ve sportovní oblasti lze řadit následky z porušování pravidel hry, organizace soutěže, rozhodnutí orgánů sportovních organizací atd. Naproti tomu zvláštní sankce souvisí s postavením sportovce či sportovního oddílu v organizaci daného sportu.⁸⁷ V rámci porušování pravidel hry pak lze ještě členit na dvě skupiny. Je to jednak porušování základních pravidel, která se dotýkají zejména stanoveného počtu hráčů, plnění parametrů sportovišť atd. Tato pravidla jsou tak obecná a zcela akceptovaná, že jen výjimečně dochází k jejich porušování. Více prohřešků pak nastává v druhé skupině pravidel hry, která upravuje už samotný průběh sportovní disciplíny. V tomto směru je i zvýšený počet druhů jednotlivých sankcí, které mohou být ukládány i vedle sebe. Obecně lze říci, že prvotní a bezprostřední sankci ukládá rozhodčí, který konkrétní utkání řídí. Posouzení relevance sankce je tak na jeho osobě. V návaznosti na intenzitu a závažnost porušení pravidel může docházet ještě k dalšímu, již následnému potrestání ze strany orgánů svazu, které na plnění pravidel obecně dohlíží, i v případech, kdy nedošlo k prvotnímu potrestání rozhodčím. Ty zahájí zvláštní druh řízení, který souvisí s proviněním proti pravidlům dané soutěže. Jejich názvy a kompetence se mohou lišit, nicméně v hokejovém a fotbalovém prostředí na našem území to jsou disciplinární komise, které jako orgány první instance rozhodují o proviněním v rámci disciplinárního

⁸⁷ KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu*. Praha: C. H. Beck, 2001. Str. 15–17.

řízení souvisejícího s organizací soutěže, dodržováním nastavených pravidel a postavením klubů a hráčů v tomto systému.

K sankcím a k sankčním mechanismům ve sportovním právu je nutné dodat, že v některých případech může docházet k průniku několika druhů sankcí. Zejména se jedná o průnik sankcí sportovních, plynoucích z porušování sportovních pravidel, se sankcemi právními, které následují po porušení norem právních. Z praktického pohledu dochází zpravidla ke čtyřem případům. Za prvé může dojít k porušení čistě sportovní normy, tedy nikoliv normy právní, z čehož však neplyne žádná sankce. Zde lze uvést jako příklad porušení pravidel fair play, která nemají konkrétní podobu sankcí. V druhém případě je opět porušeno jenom sportovní pravidlo, které však vyvolává čistě sportovní sankci. Jedná se třeba o odpískání faulu při hraném zápase, nařízení penalty atd. Třetí situace nastává v případě, kdy dojde zároveň k porušení sportovní a právní normy. Toto jednání tedy vyvolává nejenom sankci sportovní, ale zároveň i tu právní, neboť došlo k naplnění znaků, které jsou pro tyto normy a sankční mechanismy společné. Praktickým příkladem mohou být případy úplatkářství a ovlivňování zápasů ve fotbale, které otřásly ve více případech celou Evropou. Poslední, čtvrtý případ nastává při porušení právní normy a následném udělení právní sankce za současného dodržení sportovních pravidel, ze kterých tedy žádný trest neplyne. Tyto případy však lze považovat za poměrně ojedinělé, neboť častěji se vyskytují případy, kdy jsou udělovány zejména sportovní tresty, případně dochází k přesahu při zvlášť závažném provinění, a je tak udělena i sankce právní.⁸⁸

Z výše uvedených případů průniku sankcí plyne fakt, že při porušování sportovních norem může docházet k přesahům, které přináší tresty nejenom od sportovních orgánů, ale i orgánů státní moci. Některá provinění proti sportovním pravidlům tedy nesou i odpovědnost civilní, či dokonce trestní. V konkrétní podobě může být uplatněna třeba žaloba na náhradu škody v civilním řízení a v případě trestního řízení může vzejít podezření z trestného činu úplatkářství, ublížení na zdraví atd.

⁸⁸ KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu*. Praha: C. H. Beck, 2001. Str. 17-18.

Na našem území jsou fotbal a lední hokej organizovány FAČR, resp. ČSLH, jak již bylo zmíněno. Jejich kompetencí je tak i ustavování orgánů, systému sankcí a jejich uplatňování. Proto se dále budu zabývat skutečnostmi a vztahy, které souvisí právě s touto jejich autonomní činností, v podobě disciplinárního řízení a disciplinárních řádů, které uplatňují.

4.1 Disciplinární řády

Povaha disciplinárního řádu plyne ze soukromoprávního postavení FAČR a ČSLH jakožto občanských sdružení. Jedná se tedy o soukromoprávní interní normu, kterou vytváří orgány těchto sdružení pro stanovení následků plynoucích z porušování stanovených pravidel. O těchto následcích rozhodují ustanovené orgány, které ve své činnosti, stejně jako disciplinární řády, musí respektovat předpisy mezinárodních sportovních federací. Samozřejmostí je pak nezbytný soulad s právními normami státu, kde tyto spolky působí.

Nezbytným obsahem disciplinárních řádů je definice chování, které je nepřijatelné, zakázané. Tedy kdy a ve kterých případech se již jedná o přestupek v rámci stanovených pravidel. Toto jednání má vždy společné jmenovatele. Zejména se jedná o zaviněné porušení povinností, principů a zásad, které plynou ze stanov, pravidel hry a dalších interních sportovních norem, kterými se daná sportovní odvětví regulují. V případě páchaní takovýchto přestupků a jednání spočívající v nesportovním, nemorální chování či znevažování dobrého jména sportovního svazu může dle disciplinárního řádu dojít k udělení sankce příslušným disciplinárním orgánem. Povaha sankcí je různorodá a odvíjí se od závažnosti daného jednání a míry zavinění. Za mírnější tresty lze považovat důtky, napomenutí, podmínky atd. Naproti tomu přísnější podobu mají pokuty, zákazy, omezení činnosti nebo výkonu funkcí v daném sportu.

4.1.1 Disciplinární řád FAČR⁸⁹

DŘ FAČR se skládá z osmi částí, ty mají celkem 31 článků, které se dále dělí na jednotlivé body. Součástí tohoto dokumentu je i pět příloh, které upravují

⁸⁹ Dále jen „DŘ FAČR“.

příklady sazebníků za disciplinární provinění jednotlivců, kolektivů, rozhodčích a delegátů utkání, zákaz diskriminace a sázek na fotbalová utkání. Řád byl schválen výkonným výborem tehdejšího Českomoravského fotbalového svazu dne

25. května 1993. Po poslední novele bylo úplné znění řádu schváleno výkonným výborem FAČR 1. července 2006 s účinností k tomuto datu. Aktuálně došlo k přijetí doplňku nabývajícího účinnosti 24. ledna 2013, kterým výkonný výbor omezil působnost DŘ FAČR pro šetření případů úplatkářství ve fotbale. Význam tohoto dodatku a jednání výkonného výboru v této souvislosti vyvolalo velkou vlnu kritiky a negativních ohlasů i z řad nadřízených mezinárodních fotbalových orgánů.

Obecně je tento řád základním dokumentem, kterým se řídí postih všech disciplinárních provinění v českomoravském fotbale. Tento postih může směřovat vůči jednotlivcům nebo členským klubům a družstvům. Potrestaným jednotlivcem může být nejenom registrovaný hráč a funkcionář, ale i rozhodčí a delegát. Z působnosti tohoto řádu jsou vyňaty jen provinění, o kterých rozhodují jednotlivé fotbalové kluby v rámci pravomoci stanovené jejich vnitřními normami. Vedle působnosti jsou v tomto dokumentu dále vymezeny jednotlivé disciplinární tresty, disciplinární orgány, postup disciplinárního řízení od zahájení až po jeho konec, odvolání proti rozhodnutí, dále zásady pro ukládání trestů a poplatky plynoucí z projednání disciplinárního provinění.⁹⁰

4.1.2 Soutěžní a disciplinární řád ČSLH⁹¹

SDŘ ČSLH lze rozdělit na dva řády, jak celý název napovídá. Společně tvoří šest částí, ty obsahují celkem 521 článků číslovaných od článku 101, které se dále dělí na jednotlivé body. Součástí jsou ještě dvě přílohy. Tyto přílohy obsahují systém hry každý s každým⁹² a tabulkově upravený systém disciplinárních

⁹⁰ Úplné znění Disciplinárního řádu FAČR dostupné na: <
<http://nv.fotbal.cz/cmfs/Legislativa/index.php>>.

⁹¹ Dále jen „SDŘ“.

⁹² Jedná se o kombinaci čísel vyjadřující vylosovanou pozici a počet soutěžních týmů daného hokejového ročníku, které se utkají v daném soutěžním kole dle takto stanoveného klíče pro předem stanovený počet hraných utkání celého hokejového ročníku.

provinění a výše trestů pro jednotlivce a kolektivy v hokejové soutěži. Konečná podoba SDŘ byla schválena konferencí ČSLH dne 16. června 2012.

SDŘ je nejrozsáhlejším předpisem v rámci ČSLH. Hned ve svém úvodu vymezuje subjekty, na které se vztahuje jeho působnost. Jedná se o hráče, kluby, trenéry, rozhodčí, ale i o samotný svaz. Soutěžní řád, který představuje první tři části celé normy, upravuje organizaci a řízení veškerých hokejových soutěží na našem území. Zejména účast klubů v soutěžích, postupy a sestupy, věkové kategorie, soupisky hráčů atd. Konkrétně je zde upravena i organizace samotného hokejového utkání, od stanovení termínů, přes místo konání až po práva a povinnosti hokejových mužstev. V neposlední řadě pojednává o systému soutěží a hodnocení výsledků. Disciplinární řád je v tomto dokumentu na konci rozdělen do posledních dvou částí. V části páté je upravena podoba disciplinárního provinění, trestů a postup v disciplinárním řízení. Závěrečná část se věnuje opravnému řízení, které obsahuje možnosti odvolání, protestu a přezkumu rozhodnutí.⁹³

4.2 Disciplinární řízení

Proces, ve kterém dochází k projednání disciplinárních provinění a k rozhodnutí o případném udělení sankce, se nazývá disciplinárním řízením. K tomuto řízení jsou oprávněny disciplinární komise (v některých případech má tyto pravomoci i hokejový klub, dle SDŘ), což je společné jak pro fotbal, tak i lední hokej na našem území. Dále proto bude popsán postup, který lze považovat za obecně platný a shodný pro sportovní soutěže organizované FAČR a ČSLH na republikové úrovni.

K zahájení řízení může dojít různou formou. Komise může konat z cizího nebo vlastního podnětu, pokud dospěje k názoru, že k tomu existují opodstatněné důvody. Podkladem pro zahájení disciplinárního řízení tak mohou být sportovně technické doklady (zápisy z utkání, zprávy delegátů, televizní záběry, výsledky

⁹³ Úplné znění Soutěžního a disciplinárního řádu ČSLH dostupné na: < <http://cslh.cz/text/121-stanovy-a-rady.htmlphp> >.

antidopingových prohlídek, ...), doklady a podněty řídicích orgánů, komisí či výborů, dále zprávy zahraničních orgánů, nebo i podněty samotných klubů a hráčů. Často je vymezena i doba, ve které musí být učiněn zahajovací úkon, neboť po uplynutí této doby již nelze některá provinění nikterak projednávat.

Páteří celého procesu je rozhodování o druhu a výši trestu, který komise udělí. Toto uvážení se odvíjí od kvality zjištěných skutečností a materiálů, které ve svém rozhodnutí komise zohledňuje. Pro tyto účely si komise může předvolávat svědky a jiné osoby, vyžádat zprávy, stanoviska, posudky a další dokumenty atd. Navíc subjekt, který je podezřelý z disciplinárního provinění, má možnost, či dokonce povinnost se řízení účastnit, případně se vyjádřit ke všem okolnostem. Jeho účast lze nahradit písemným vyjádřením. Obvykle, pokud se jedná o provinění hráče, se celého řízení může účastnit i klub, za který tento hráč nastupuje. Pro úplnost rozhodování přihlíží komise i k polehčujícím či přitěžujícím okolnostem, mezi něž patří třeba opakované trestání, či způsobená újma atd. V tomto a mnoha dalších ohledech tak můžeme spatřovat jisté paralely a podobnosti s trestním řízením na našem území.

V průběhu řízení může dojít ke skutečnostem, které lze také připodobnit k trestnímu řízení a je s nimi spojeno upuštění od potrestání nebo zastavení celého řízení. Zejména odpadly-li podmínky pro vedení tohoto řízení, nebo se nedokázalo prokázat provinění pro nedostatek důkazů apod.

Společným výsledkem všech disciplinárních řízení je fakt, že příslušný orgán končí dané řízení rozhodnutím. Nemůže se stát, že by disciplinární orgán nerozhodl v jakékoliv podobě. Obligatorně má rozhodnutí písemnou formu s formálními náležitostmi, které označují rozhodující orgán, provinilce, místo a den vydání rozhodnutí, odůvodnění a poučení o možnostech případného odvolání. Podobně jako v případě právních rozhodnutí je nejdůležitější částí celého rozhodnutí výrok, kterým se stanovuje výše a druh sankce, případně zastavení řízení nebo opuštění od potrestání.

Z konstrukce rozhodnutí a samotného systému disciplinárních řádů tak jasně vyplývá dvouinstanční povaha disciplinárního řízení. Existuje tedy možnost

podání opravného prostředku proti rozhodnutí disciplinárního orgánu. O odvolání rozhoduje odvolací orgán, který je ustanoven a vymezen dle stanov jednotlivých sportovních svazů. K podání opravného prostředku je oprávněn subjekt (jednotlivec, nebo kterýkoliv člen proviněného kolektivu), proti kterému bylo vedeno disciplinární řízení. K tomuto úkonu jsou stanoveny lhůty, po jejichž propadnutí již nelze opravný prostředek uplatnit. Jak ve fotbalovém, tak i v hokejovém disciplinárním řízení není k odvolání přiznán odkladný účinek, což vyžaduje plnění rozhodnutí disciplinární komise bezprostředně po nabytí účinnosti. Rozhodnutí odvolacího orgánu může mít opět několik forem. Zejména může dojít k zamítnutí odvolání, jestli je považováno za bezdůvodné, případně opožděné nebo podané neoprávněnou osobou. V opačném případě, tedy pokud existují důvody pro přezkum a přehodnocení prvoinstančního rozhodnutí, může být rozhodnutí zrušeno a vráceno zpět disciplinární komisi k novému rozhodnutí, nebo může odvolací orgán v dané věci rozhodnout sám. Opět zde spatřujeme podobnost zásad a principů, které korespondují s trestním a civilním řízením před obecnými soudy. Lze tak povahu disciplinárního řízení připodobnit těmto typům řízení, nicméně jeho vliv a význam je omezen v rozsahu své působnosti. Ten se totiž naplno projevuje jen v oblasti daného sportovního odvětví, které je v tomto směru poměrně ohraničené.

4.3 Další formy přezkumu

Stejně jako je specifické postavení sportu a jeho vymezení z pohledu práva, tak se tato zvláštnost projevuje i v možnostech kontroly rozhodnutí sportovních orgánů. Tato rozhodnutí mají totiž v určitých případech možnost dalšího přezkumu, přestože jsou již dle pravidel a norem daného sportovního svazu konečná. V tomto ohledu se zcela odráží pyramidová hierarchie v uspořádání sportovních odvětví, která vytváří soukromoprávní závazný systém, vytvořený globálními mezinárodními asociacemi na smluvním základě s povinností podřídit se jejich autoritě a jurisdikci.⁹⁴ Příslušné orgány mezinárodních sportovních

⁹⁴ HAMERNÍK, P. *Jaký vliv má úprava mezinárodních sportovních asociací na vnitrostátní sport?* Právník, 2011, č. 12. Str. 1239.

federací, pod které daný sport spadá, tak mohou být účastníky skončeného řízení požádány o přezkum daného řízení. Tato možnost totiž plyne z členství sportovních svazů v těchto mezinárodních federacích, které předpokládá i podřízení se jejich orgánům, pravomocem a rozhodnutím. V rámci přezkumu konečných rozhodnutí plynoucích z fotbalových či hokejových svazových disciplinárních řízení mohou tedy dále rozhodovat i příslušné disciplinární, arbitrážní, kontrolní, odvolací orgány mezinárodních sportovních federací. Ve fotbale to jsou tedy orgány UEFA, případně FIFA, a v ledním hokeji zase orgány IIHF.

4.3.1 Arbitrážní soud pro sport⁹⁵

Zcela zvláštní formu, která umožňuje přezkoumání či případné projednání sportovních rozhodnutí a sporů, představuje možnost řízení před Arbitrážním soudem pro sport. Tato instituce se sídlem v Lausanne byla vytvořena Mezinárodním olympijským výborem již v roce 1983. Na jejím vzniku a fungování se podílí i soudci Mezinárodního soudního dvora, což ve spojení s dalšími odborníky a specialisty v oboru sportu a práva předznamenává erudovanost celého aparátu při rozhodování v konkrétních případech. CAS také někdy bývá označován za „*Nejvyšší soud pro světový sport*“.

Po reformě z roku 1994 se CAS skládá z řádného a odvolacího panelu. Konkrétně v rámci tohoto odvolacího panelu dochází i k projednávání odvolání proti rozhodnutím orgánů sportovních asociací, které v rámci jejich vnitřní struktury rozhodovaly v posledním stupni. Příslušnost tohoto řízení je uznávána již v samotných stanovách těchto asociací, když CAS považují za finální odvolací orgán, čímž může docházet k delegaci pravomoci řešení sporů na tuto instituci.⁹⁶ Jurisdikci CAS ve svých stanovách a statutech uznává jak FIFA a UEFA, tak i IIHF.

Činnost CAS je poměrně rozsáhlá a různorodá, proto ji zde nebudu podrobněji rozvádět, jen poznamenám, že tento soud podrobuje kontrole hlavně

⁹⁵ Court of Arbitration for Sport, dále jen ve zkratce „CAS“.

⁹⁶ HAMERNÍK, P. *Jaký vliv má úprava mezinárodních sportovních asociací na vnitrostátní sport?* Právník, 2011, č. 12. Str. 1250-1251.

sporná rozhodnutí sportovních asociací, které nesplňují jisté standarty. Těmi jsou zejména zajištění spravedlivého průběhu řízení, jeho formálních náležitostí a legalita rozhodnutí. K zásahu ze strany CAS tak dochází, pokud jsou aplikována sportovní pravidla v rozporu s právními principy, nebo aplikována svémocně, nebo jsou ukládány nepřiměřeně přísné a nespravedlivé sankce.⁹⁷

4.3.2 Přezkum a řízení před obecnými soudy

Výše popsaná podoba disciplinárního řízení a dalších možností přezkumu lze považovat za čistě autonomní činnost v oblasti jednotlivých sportovních odvětví. V každé sportovní oblasti totiž existuje soustava orgánů, které garantují dodržování vnitřní úpravy sportovními subjekty. Tento systém orgánů lze připodobnit soustavě a postupům fungujícím i v oblasti obecného soudnictví, který však odráží snahu o autonomii dané sportovní oblasti.

V praxi však dochází k případům, kdy disciplinární rozhodnutí, která jsou rozhodnutími sportovních orgánů, jež mají autonomní pravomoc rozhodovat o potrestání za provinění proti sportovním pravidlům a řádům, mohou být podrobena kontrole ze strany obecných soudů, čímž dochází k prolínání obou forem řízení. Lze tedy tvrdit, že zatímco soustava sportovních disciplinárních orgánů zabezpečuje řádný chod a organizaci sportovního odvětví s možností ukládání sankcí za porušování a dohlíží na ně, k uplatnění státní soudní soustavy dochází až v případech, kdy je systém této sportovní kontroly nedůsledný, neefektivní, či dokonce protiprávní ve smyslu odporující platné právní úpravě daného státu. Soudy jako instituce obecné soudní ochrany tak přinášejí možnost domáhat se ochrany před neoprávněnými zásahy a poruchami právního stavu věcí dle obecných pravidel soudní ochrany.⁹⁸

Soudní přezkum rozhodnutí orgánů sportovních svazů nebo klubů je v naší právní úpravě zakotven v § 15 zákona o sdružování občanů, o kterém bylo pojednáno výše. Konkrétně lze uplatnit žalobu dle odstavce jedna tohoto paragrafu: „*Považuje-li člen sdružení rozhodnutí některého z jeho orgánů, proti*

⁹⁷ HAMERNÍK, P. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. Prah: Auditorium, 2007. Str. 121-130. Zde jsou i rozvedeny možnosti přezkumu arbitrážního rozhodnutí CAS dle švýcarské právní úpravy, na jejímž základě je CAS založen.

⁹⁸ KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu*. Praha: C. H. Beck, 2001. Str. 18-19.

němuž již nelze podle stanov podat opravný prostředek, za nezákonné nebo odporující stanovám, může do 30 dnů ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 6 měsíců od rozhodnutí požádat okresní soud o určení, zda je takové rozhodnutí v souladu se zákonem a stanovami.“ V tomto řízení se dále postupuje dle obecné právní úpravy uvedené v zákoně č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád⁹⁹, ve znění pozdějších předpisů. Další možností přezkumu obecnými soudy představuje žaloba v rámci tzv. správního soudnictví za předpokladu splnění podmínek v ustanovení § 244 a násl. o. s. ř.

Z pohledu možnosti ochrany před obecnými soudy musíme ještě poznamenat, že: *„žádné smluvní ujednání za současného právního stavu nemůže zcela vyloučit soudní pravomoc, vymezenou v § 7 o. s. ř., neboť ta může být měněna pouze cestou zákona. Neudržitelnost závěru o možném smluvním vyloučení soudní pravomoci je dána již tím, že rozhodnutí příslušného sportovního orgánu nemá povahu exekučního titulu ve smyslu ust. § 251 a 274 a násl. o. s. ř.“*¹⁰⁰ V praxi by tak nedodržení rozhodnutí sportovního orgánu bez možnosti soudního přezkumu znamenalo faktickou nemožnost domoci se svých práv. Proto je nemyslitelná povaha různých smluvních doložek, které by měly mít účinky vylučující soudní ochranu před obecnými soudy.

Vhledem k výše nastíněným možnostem se tak ještě musíme zabývat vztahem mezi sportovními a soudními rozhodnutími. Povaha tohoto vztahu může mít více podob. Zejména však dochází k případům, kdy obecný soud rozhoduje o správnosti a legalitě disciplinárního rozhodnutí. V tomto směru tvoří disciplinární rozhodnutí meritum věci, o němž se jedná. Jiný případ vztahu nastává, když disciplinární řízení a rozhodnutí přináší podklady k dalšímu rozhodování obecných soudů. To může mít povahu důkazního prostředku, kterým lze dokládat skutečnosti o dodržování nebo porušování sportovních pravidel. Tento sportovně regulativní systém totiž vykazuje značnou míru autonomie a vnitřní provázanosti, což s sebou může přinášet obtíže pro definování určitého chování z pohledu osob, které jsou mimo tuto komunitu, a lze je tak považovat za laiky. Zjištění skutkového stavu a přiřazení konkrétních sportovních norem je

⁹⁹ Dále jen „o. s. ř.“.

¹⁰⁰ KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu: iluze či nutnost?* Právník, 2001, č. 5. Str. 481-482.

základním předpokladem pro sportovní disciplinární rozhodnutí, což tedy lze využít i v soudním řízení, samozřejmě za předpokladu dodržení řádného disciplinárního procesu. Konkrétní situace nastávají třeba v případech právní odpovědnosti

za sportovní úrazy. Právě zde je posouzení dodržení pravidel zcela zásadní. Většina právní teorie a praxe totiž pokládá jako jednu z nezbytných podmínek pro zbavení odpovědnosti za vzniklé sportovní zranění právě dodržení pravidel hry, jakožto základní sportovní normy při organizování sportovních utkání. Nicméně disciplinární rozhodnutí o tomto případném provinění však zdaleka nemůže tvořit jediný podklad pro konečné rozhodnutí soudu, který musí brát v potaz daleko širší právní důsledky. Existuje totiž celá řada případů, kde došlo k úmyslnému zranění při zachování sportovních pravidel, což jasně přináší nároky na hlubší právní posouzení.¹⁰¹

Vztah obecných soudů k autonomii sportovní úpravy z pohledu vzájemného ovlivňování a případných zásahů je zcela aktuální. V současnosti totiž můžeme sledovat nárůst počtu soudních řízení, jejichž obsah se nějakým způsobem dotýká sportovní činnosti. Domnívám se, že tento fakt souvisí s rozvojem sportovního odvětví, zejména co do podoby ekonomické činnosti a nárůstu počtu osob zainteresovaných na sportovním dění. I když by se veškerý tento rozvoj měl projevovat primárně ve sportovní autonomní úpravě, dochází k přesahu tohoto pojetí, takže často nedokáže zcela naplnit potřebu danou novými situacemi a zkušenostmi v konkrétních případech. Zejména v situacích souvisejících s ekonomickými činnostmi je přesah právních úpravy zcela evidentní a zásah soudního orgánu nevyhnutelný.

Zásah soudního orgánu lze pokládat hlavně za prvek ochrany, která subsidiárně nastupuje po vyčerpání autonomních sportovních opravných prostředků. Svou autoritou zamezuje zneužívání práv a povinností jednotlivými sportovními subjekty. Otázkou a stále dosti problematickým bodem je však otázka míry takového soudního zásahu. Tedy vymezení hranic, kde tento zásah lze ještě považovat za přínosný vzhledem k charakteru sportu, sportovních utkání

¹⁰¹ KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu*. Praha: C. H. Beck, 2001. Str. 19.

a výsledků a kdy je určité soudní rozhodnutí v tomto směru spíše kontraproduktivní. Fiktivním příkladem by mohla být situace, kdy by soud zpětně po několikaletém soudním sporu pravomocně rozhodl, že jistému klubu byly neprávem odečteny body, jakožto sportovní sankce za údajné sportovní provinění, načež by tento fakt znamenal i změny v umístění v konečné sportovní tabulce. Případné odejmutí a předání poháru pro vítěze soutěže lze považovat za reálné, ale důsledky plynoucí z umístění a účasti v mezinárodních soutěžích, které již proběhly, a zejména další ekonomická hlediska jsou prakticky nevratitelné a nezhojitelné. V úvahu by mohla přicházet případná náhrada škody, ale její vyčíslení lze těžko předvídat vzhledem k charakteru výsledků, kterých mohou jednotlivé kluby dosahovat. Problém tedy vyvstává zejména v časovém rozsahu a efektivnosti rozhodnutí účinných ex post, která jsou v případech soudních řízení často v řádech několika let.

Jak je zde zmíněno, nelze nikterak apriorně vyloučit možnost přezkumu rozhodnutí sportovních orgánů před obecnými soudy. Tato skutečnost by totiž znamenala popření práva na soudní ochranu, které lze považovat za jeden ze základních principů právního státu. Navíc s ohledem na fakt, že většina sportovních předpisů ani nezmiňuje zásadu spravedlivého procesu před vlastními orgány, což je esenciálním základem každého řízení, ve kterém se rozhoduje o právech a povinnostech subjektů.¹⁰²

Domnívám se, že veškeré snahy by se tak měly upírat směrem k vymezení hranic, které by stály na pomezí vhodnosti soudního ingerece a předvídatelné autonomie sportovního odvětví. Jedná se o naprosto zásadní, ale i velmi problematický úkol, neboť ne vždy je pouhé sportovní rozhodnutí zcela dostačující a zároveň ne vždy lze považovat soudní rozhodnutí za vhodné s ohledem na zachování podstaty sportu a sportovních výsledků. Myslím si, že nezbytnou součástí těchto úvah by měla být zejména snaha o výuku a udržení právního vědomí ve vztahu ke sportovním činnostem.

¹⁰² KUKLÍK, J.; HAMERNÍK, P.; SUP, M.; KRÁLÍK, M.; HAINDLOVÁ, M.; KOHOUT, D.; KUČERA, V.; CARPENTER, K.; RADOSTOVÁ, K.; CHIZZALO, P. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. Str. 140-143.

S ohledem na výše zmíněné se ztotožňuji s názorem Michala Králíka, který tvrdí, že: „Právní úprava by měla ponechat sportovním organizacím poměrně vysokou míru samostatnosti, pokud jde o úpravu jejich vnitřních poměrů. Zde je autonomie plně na místě, stejně tak i ve sféře stanovování pravidel sportu, kde by právní ingerence byla velmi nepraktická, např. při potřebě přijetí okamžitých změn v návaznosti na mezinárodní měřítko. Takto přiznaná autonomie musí být ovšem vyvážena vědomím, že může být kdykoliv podrobena přezkumu soudem za účelem zjištění jejího souladu s právním řádem. Působení soudů cestou judikatury naopak může posílit princip právní jistoty a dát sportovním organizacím návod, jak do budoucna předcházet soudním sporům.“¹⁰³

¹⁰³ KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu: iluze či nutnost?* Právník, 2001, č. 5. Str. 482-483.

5 Problematika disciplinárního řízení a její přesah do právní praxe

Dosavadní kapitoly této práce přináší popis, rozbor současného stavu a náhledu na něj spíše z teoretického hlediska. Cílem této práce je však poukázat i na příklady, které již byly řešeny, a upozornily tak na existenci určitých problematických skutečností v souvislosti s povahou sportovně disciplinárního řízení a případným zásahem veřejné moci v oblasti sportovního dění. Níže proto připomenou problematiku korupce ve sportu, zejména tedy ve fotbale, která je opětovně zcela aktuální. Z hokejového prostředí pak rozeberu případ odpočtu bodů hokejovému klubu HC Plzeň 1929 s.r.o. v sezóně 2010/2011 v nejvyšší hokejové soutěži hrané u nás.

5.1 Korupce ve sportu

Korupci lze považovat za celospolečenský problém. Její negativní účinky se projevují nejenom ve veřejnoprávní sféře, ale i ve sféře soukromoprávní, kam lze zařadit i sportovní odvětví. Toto téma je ve sportu stále více frekventované a objevují se stále nové případy, které zcela přesahují rámce možností sportovní autonomie z pohledu dostatečného vypořádání se s tímto negativním jevem.

Z pohledu platné právní úpravy na našem území lze úplatkářství postihnou prakticky ve dvou rovinách. Jednou z nich je oblast veřejnoprávní úpravy, tedy dle trestních norem. Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, upravuje tři skutkové podstaty trestných činů, které souhrnně označuje jako úplatkářství. Ty jsou uvedeny pod § 331 – 333, když se jedná o skutky přijetí úplatku, podplácení a nepřímé úplatkářství. Navíc v § 334 jakožto společném ustanovení je upravena i samotná definice úplatku a dalších prvků. Druhou rovinu představuje možnost postihu v oblasti soukromoprávní regulace. Tu lze ještě rozčlenit na soukromoprávní právní regulaci, která popisuje podplácení dle § 49 zák. č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, která se však svým významem projeví opět zejména ve veřejnoprávním trestním řízení,

a soukromoprávní sportovní regulaci ve smyslu autonomní sportovní normotvorby a povahy sportovního disciplinárního řízení.

Formy korupčního jednání mají různou povahu, proto může docházet k úplatkářství jednáním různých osob v různých sportech a soutěžích. Sportovní odvětví pod vlivem nárůstu ekonomických a finančních požadavků vytváří skoro až nezdravé prostředí z pohledu tlaku, který je vyvíjen na jednotlivé osoby, které se v něm angažují. Míra tohoto tlaku a přítomnost velkého objemu peněz se tak projevuje nejenom v chování sportovních funkcionářů, ale i rozhodčích, sportovních agentů, trenérů a samozřejmě i hráčů, kteří jsou vystaveni nejrůznějším možnostem korupčního jednání.

V celém sportovním odvětví existuje řada případů korupčního jednání, nicméně dále se již zaměřím jen na korupci ve fotbale, která propukla i v naší republice. Snahou je poukázat na důsledky, které vzhledem k povaze korupčního jednání mohou nastat ve vztahu k disciplinárnímu řízení a přesahu do sféry veřejnoprávního postihu.

5.1.1 Korupce ve fotbale

Musíme poznamenat, že korupce je bohužel v dnešním fotbale velmi rozšířeným jevem. Tuto skutečnost můžeme spatřovat nejen u nás, ale i všude ve světě v nejrůznějších případech napříč celou strukturou fotbalových soutěží pořádaných na různých úrovních, které zaštitují jednotlivé fotbalové asociace. Povaha korupce ve fotbale má nejčastěji podobu uplácení a ovlivňování výsledků zápasů. Z nedávné historie lze poukázat zejména na případ z roku 2005, který byl dosud největším skandálem v německém fotbale. Z ovlivňování výsledků zápasů německého fotbalového poháru a druhé fotbalové ligy byli obviněni rozhodčí a další osoby, které ovlivňování zápasů řídili. Státní justicí, konkrétně Berlínským zemským soudem, byly uděleny podmíněné a nepodmíněné tresty odnětí svobody. Navíc Německý fotbalový svaz udělil tresty doživotního zákazu činnosti ve fotbale a zaplacení odškodnění za vzniklou škodu, která tímto jednáním

vznikla samotnému fotbalovému svazu.¹⁰⁴ Dalším nechvalně známým případem je rozsáhlá korupční aféra z roku 2006 v Itálii. V této aféře byli ovlivňováni rozhodčí, hráči i novináři, z čehož pramenily přísné tresty pro fotbalové funkcionáře, rozhodčí, ale i samotné kluby. Nejvíce pak utrpěl Juventus Turín, za který v té době hrál i český fotbalista Pavel Nedvěd. Ten byl přerazen do druhé ligy a navíc přišel o dva poslední ligové tituly. V posledních letech korupce otrásla také fotbalem v Řecku a Turecku, kde v roce 2011 bylo v souvislosti s korupcí a ovlivňováním zápasu postupně zadrženo a obviněno celkem 93 osob.¹⁰⁵

V současnosti hýbá celým evropským fotbalem skandál ohledně ovlivňování zápasů sázkařskou mafií ze Singapuru, která spolupracuje s kriminálními gangy po celé Evropě. Zástupci Europolu uvádějí, že zhruba u 380 fotbalových zápasů mohlo dojít ke zmanipulování. Mezi těmito zápasy jsou utkání Ligy mistrů, kvalifikace na mistrovství světa a Evropy a další. Celková suma, kterou sázky na tyto zápasy přinesly, je kolem osmi milionů eur. V celé aféře bylo v patnácti zemích Evropy identifikováno 425 osob, které jsou v těchto sázkařských machinacích zapleteny. Tento obrovský skandál navíc opět dopadá na země, které se již s ovlivňováním zápasů a korupcí potýkaly. Mezi nimi je opět Itálie a Německo, což jasně dokládá, jakou hrozbu a nesmírný problém pro současný fotbal tento fenomén s sebou nese.¹⁰⁶

5.1.2 Korupce v českém fotbale

Korupce a ovlivňování fotbalových zápasů se nevyhnulo ani naší republice. Ještě dnes jsou živé vzpomínky na největší korupční skandál v českém fotbale z roku 2004. Prvotní podezření z neregulérního řízení některých zápasů naší nejvyšší fotbalové ligy dostaly jasnou podobu, která svým rozsahem předčila kdejaká očekávání. Zajímavou skutečností byl fakt, že řešení celé kauzy probíhalo

¹⁰⁴ V Německu dostal sudí za korupci vězení [online]. iDNES.cz, ČTK, 2005 [cit. 2013-03-01].

Dostupné na: <

http://fotbal.idnes.cz/fot_zahranici.asp?r=fot_zahranici&c=A051117_135701_fot_zahranici_ot >.

¹⁰⁵ Největší fotbalové korupční aféry v Evropě. Češi drží krok [online]. Hatrick, Toba, 2012 [cit.

2013-03-01]. Dostupné na: < <http://hatrick.cz/110633/> >.

¹⁰⁶ Europol odhalil 380 zmanipulovaných fotbalových zápasů, včetně Ligy mistrů [online]. ČTK,

Sport.cz, 2013 [cit. 2013-03-01]. Dostupné na: <

<http://www.sport.cz/fotbal/ostatni/clanek/450295-europol-odhalil-380-zmanipulovanych-fotbalovych-zapasu-vcetne-ligy-mistru.html#section-artcl> >.

ve dvou rovinách. A to jak v disciplinární, tak i trestněprávní, což přineslo zajímavý pohled na dvojkolejnost postihu korupčního jednání. Výsledkem všech šetření a řízení bylo pravomocné odsouzení 11 osob z řad rozhodčích, delegátů a funkcionářů k podmíněným trestům odnětí svobody, zákazům výkonu funkcí a peněžitým pokutám. V rovině disciplinární řízení bylo potrestáno 5 fotbalových klubů, 14 rozhodčích, 5 delegátů a 9 funkcionářů, kterým byla udělena pokuta v celkovém součtu necelých 4 miliónů korun a zakázána činnost ve fotbale v celkové době trvání 62,5 let. Navíc potrestané kluby přišly celkem o 45 bodů.

Nechvalně známou osobou celého skandálu se stala osoba Ivana Horníka, k čemuž přispěla i divadelní hra, která vznikla přepisem získaných policejních rozhovorů mezi podezřelými osobami. Ten byl jako tehdejší ředitel a sportovní manažer potrestaného fotbalového klubu Viktorie Žižkov odsouzen soudem pro Prahu 3 z trestného činu podplácení k sedmiměsíčnímu trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem na pět let. Navíc mu byla udělena pokuta ve výši 900 000 korun a zakázaná činnost v jakékoliv funkci v rámci tehdejšího Českomoravského fotbalového svazu.¹⁰⁷ Ostatním obžalovaným z řad rozhodčích a delegátů byly uděleny podmíněné tresty ve výši od 8 do 14 měsíců a finanční pokuty od 30 až do 150 tisíc korun. Výše trestů byla opodstatněna zněním tehdejšího trestního zákona, který zvýhodňoval osobu, která úplatek nabízí proti jednání osoby, která úplatek přijímá, což odůvodnil i samotný soud.¹⁰⁸ Celý soudní proces se táhl řadu let, neboť o něm rozhodovaly soudy všech instancí. Tedy nejenom Městský soud v Praze jakožto odvolací soud¹⁰⁹, ale i Nejvyšší soud, když bylo proti rozhodnutí odvolacího soudu podáno dovolání.¹¹⁰ Zajímavostí je, že jeden z odsouzených se dožadoval zrušení rozsudku vůči své osobě i před Ústavním soudem z důvodu nezákonnosti získaných odposlechů. Nicméně došlo k odmítnutí jeho stížnosti, načež se domáhal nápravy i u Evropského soudu pro lidská práva.

Na celé kauze bylo zajímavé sledovat postup a spolupráci disciplinárních a policejních orgánů při vyšetřování. Z pohledu disciplinární komise lze celý

¹⁰⁷ Dále jen pod zkratkou „ČMFS“.

¹⁰⁸ Jedná se o rozsudek pod sp. zn. 2 T 111/2005.

¹⁰⁹ Odvolání pod sp. zn. 9 To 353/2006.

¹¹⁰ Dovolání pod sp. zn. 3 Tdo 510/2007.

proces považovat za zcela zřejmý, vycházející z pravomocí v DŘ a Stanov tehdejšího ČMFS. Naproti tomu trestněprávní řízení naráželo na řadu obtíží, které souvisely zejména s námitkami soukromoprávní povahy fotbalového prostředí, a tudíž nemožností státu do této oblasti zasahovat. Justice se tak potýkala s problémem vymezení povahy korupčního jednání ve fotbalovém prostředí ve vztahu k určeným skutkovým podstatám přijímání úplatků a podplácení dle znění tehdejšího trestního zákoníku. Tyto skutkové podstaty byly totiž definovány v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu, načež se tedy musel soud zabývat otázkou, zda je řízení fotbalového utkání rozhodčím obstaráváním věci obecného zájmu.

V tehdejší době se jednalo o složitou otázku, neboť výkladové zdroje byly značně omezené a nejasně tuto problematiku zohledňovaly. Použitelnými podklady tak byly jen hodnotící zprávy Nejvyššího soudu ČSSR uveřejněné pod č. 17/1978 Sb. a č. 16/1988 Sb. Jejich obecný význam zaváděl opět k otázce, zda lze sport považovat za věc plnicí společensky významný úkol, či je to jen zdroj zábavy a aktivního odpočinku.¹¹¹ Navíc, jak bylo výše nastíněno, proti stála i tvrzení, která poukazyvala na existenci vnitřních pravidel a soustavu orgánů ve fotbale, které disponují řadou prostředků pro zajištění a potrestání těchto prohřešků.

Výše zmíněné poznatky a námitky vyústily v rozhodnutí, které nakonec potvrdil i Nejvyšší soud ČR, který v závěru svého odůvodnění tvrdí: „*Zájem chráněný trestním zákonem totiž nelze redukovat pouze na případy mající klasický „celospolečenský“ dopad (jako např. oblast hospodaření s prostředky tvořícími veřejné rozpočty apod.), ale je naopak nutno souhlasit s názorem soudu odvolacího, že za „obstarávání věci obecného zájmu“ je nutno považovat i činnost při uspokojování zájmů občanů a právnických osob v oblasti materiálních, sociálních, kulturních a jiných potřeb, mezi které lze nepochybně zařadit i sport (a fotbal zvláště). Dle názoru Nejvyššího soudu při tom nemusí jít vždy a výhradně o činnost samotným státem výlučně organizovanou.*“¹¹²

¹¹¹ KUČERA, P. *Korupce ve fotbale z pohledu obecného zájmu*. Trestní právo, 2004, č. 11. Str. 2-3.

¹¹² Z odůvodnění rozhodnutí o odvolání sp. zn. 3 Tdo 510/2007.

Nadto toto tvrzení doplnil o fakt, že veřejnost (fanoušci) na výsledky fotbalových utkání sází miliónové částky, a očekávají tak výsledky, které nebudou ovlivňovány, ale řízeny pouze dle sportovních pravidel. Proto tedy neobstála argumentace, že soukromoprávní povaha a organizace fotbalu vylučuje státní zásah do aktivit spadajících pod fotbalový svaz. Konzistentnost tohoto názoru pak Nejvyšší soud ČR zastává a dále rozvádí v dalších rozhodnutích, která řeší podobné případy. Jako příklad lze uvést rozhodnutí, které řešilo kauzu z dorostenecké fotbalové ligy. V tomto rozhodnutí bylo zmíněno toto: „*Objektivní rozhodování rozhodčího při utkání fotbalové soutěže je jedním z jejich předpokladů s dopady i na další příkladmo zmíněné oblasti, které se sportem úzce souvisejí, a tudíž tuto činnost je nutno považovat za „obstarávání věcí obecného zájmu“.* Obdobný právní názor byl v rozhodnutí Nejvyššího soudu již několikrát vysloven (např. v usnesení sp. zn. 8 Tdo 396/2007 a sp. zn. 3 Tdo 510/2007).“¹¹³ Z tohoto rozhodnutí tak lze dovozovat, že korupci lze postihovat i v soutěžích, které nejsou na nejvyšších úrovních a hrané jen dospělými hráči¹¹⁴, což rozšiřuje možný význam a dopad na celou sportovní oblast.

Pro úplnost celého případu musím dodat, že ačkoliv byly udělovány disciplinární tresty na maximální hranici tehdejšího DŘ ČMFS, došlo k novelizaci DŘ, která stanovovala nové hranice disciplinárních sankcí za úplatkářství ve fotbale, když zákaz činnosti mohl být udělen až na dobu 15 let, maximální pokuta stanovená pro klub až do výše 10.000.000 Kč a pro jednotlivce až do částky 500.000 Kč.¹¹⁵

5.1.3 Dílčí shrnutí

Výše popsany případ, který značně zasáhl celou českou fotbalovou scénu, přináší zajímavý pohled na některá úskalí, která se v souvislosti s disciplinárním řízením, možností soudní ingerence a dosud ne zcela vymezenými vzájemnými vztahy obou těchto řízení mohou objevovat. Domnívám se, že tato problematika souvisí zejména se současnou podobou legislativní činnosti a povahou

¹¹³ Z odůvodnění rozhodnutí o odvolání sp. zn. 6 Tdo 1297/2007.

¹¹⁴ Myšleno ve smyslu plnoletosti, dle platné právní úpravy.

¹¹⁵ KUBÍČEK, J. *Sport a právo* [online]. Str. 149 [cit. 2013-03-03]. Dostupné na: <<http://www.tjsokolbabice.cz/dokumenty/Sport%20a%20pravo.pdf>>.

sportovního odvětví. Soukromoprávní činnosti sportovních svazů totiž jasně souvisí s jejich autonomní pravomocí, nicméně nikde již není upraven postup v případech, kdy jisté okolnosti svým významem a povahou daleko přesahují tyto autonomní pravomoci, a stávají se tak věcí celospolečenského zájmu, jehož garantem je stát. Sem lze konkrétně zařadit úplatkářství a další formy korupce, které jsou zcela negativním prvkem v každé společenské oblasti.

Korupční kauza z roku 2004 poukázala na existenci možnosti dvojkolejného systému postihu za určité negativní jednání. Otázkou tedy je, zda je tento systém ve své zdvojené podobě spíše pozitivním, nebo negativním jevem. Osobně považuji tento systém za přínosný, protože povaha disciplinárního řízení ve sportu má zcela své opodstatnění. Jeho největší předností a výhodou je totiž rychlost a operativnost, se kterou může reagovat na případy sportovního provinění. Myslím, že toto jsou úplně zásadní vlastnosti, které zcela racionalizují význam existence disciplinárních opatření. Jen sportovně disciplinární orgány totiž mohou přinést včasné rozhodnutí, které je z pohledu sportu a významu plynutí času ve sportovních soutěžích akceptovatelné pro všechny zainteresované subjekty.

V tomto ohledu tak nemohu nezmínit současnou situaci, která v českém fotbale panuje. Jedná se o fakt, že se vyrojily nové informace o dalším korupčním jednání a ovlivňování řízení zápasů naší nejvyšší fotbalové ligy, známé dle osoby, která toto podezření vyvolala (*Daniel Křetínský předseda představenstva AC Sparta Praha, muž s koženou brašnou*). Je s podivem, že se tak stává opět a poměrně totožně s případem z roku 2004. Zarážející jsou proto kroky, které učinil výkonný výbor FAČR, když schválil doplněk k DŘ, který prakticky zamezuje možnosti okamžitého řešení těchto a dalších budoucích případů před disciplinární komisí FAČR. Výkonný výbor zároveň doporučil zastavit šetření všech dosavadních kauz, které souvisí s korupčním jednáním a vyčkat rozhodnutí policejních orgánů, které bude vždy závazné pro další postup DK v těchto případech i přes příště.¹¹⁶ Z tohoto pohledu se nemohu ubránit faktu, že se jedná o úplnou degradaci povahy DŘ s jeho nejvýznamnějšími prvky. Na tuto skutečnost již upozornila nejenom předsedkyně Odvolací a revizní komise, ale

¹¹⁶ Podrobnosti o postupu výkonného výboru FAČR dostupné na: <
<http://nv.fotbal.cz/scripts/detail.php?id=124251&tmplid=1347> >.

i vedení UEFA, které celou situaci sleduje. Navíc samotná veřejnost považuje toto jednání o snahu *zamést kauzy pod koberec*, což nikterak neprospívá vážnosti a věrohodnosti vedení českého fotbalu.

Korupce ve sportu je závažný problém, se kterým se potýkají snad všechna sportovní odvětví na světě. V současnosti asi neexistuje řešení, které by tento negativní prvek dokázalo zcela eliminovat, neboť se jedná o skutečnost, která přesahuje samotné možnosti autonomního sportovního světa. Nutné jsou proto dílčí kroky a postupy ve spolupráci sportovních, státních i nestátních orgánů, které tomuto jednání budou alespoň čelit a zejména předcházet. Potírání úplatkářství v disciplinárním a soudním řízení již přineslo jistou zkušenost. Proto je možné dosáhnout opatření, která mohou reagovat na konkrétní případy. Zejména v oblasti prevence je nutné dbát na výchovu a utváření právního vědomí. Dále je nutné rozpracovávat systém represí, který bude reflektovat vztah a povahu disciplinárního a soudního řízení, což navazuje i na nezbytný postup v legislativní činnosti. Konkrétním příkladem je potřebné zakotvení korupčního jednání ve sportu ve znění trestního zákoníku s postihy, které by jasně korespondovaly se závažností tohoto jednání, což by značně celé problematice prospělo. V neposlední řadě je nezbytné vnímat přínos mediálního světa, který přináší možnost společenské kontroly a vytváření veřejného mínění nezbytného pro řešení společenských problémů.

5.2 Povaha a výklad ustanovení disciplinárního řádu

Výše popsany případ korupce ve fotbale souvisí se samotnou podstatou disciplinárního řízení jako takového v případech, které iniciují jeho uplatnění. Nicméně v praxi se občas objevují případy, které poukazují na problematiku výkladu samotných principů platných v disciplinárním řízení a ustanovení disciplinárních řádů jakožto souborů norem a pravidel, které tvoří základ pro sportovně disciplinární postih. Proto jsem vybral jeden z případů, který se udál v naší nejvyšší hokejové soutěži a ke kterému jsem získal cenné dokumenty pocházející přímo z analýz a názorů zainteresovaných stran celého případu. Na základě tohoto příkladu lze poukázat na skutečnost, že ne všechna

disciplinární rozhodnutí jsou na první pohled jednoduchá a že výklad disciplinárního řádu nemusí být až tak jednoznačný a zcela přijatelný všemi stranami.

5.2.1 Případ odpočtu bodů v hokejové extralize v sezóně 2010/2011

Pro celý případ je nutné hned na začátku zmínit, že v té době byla hokejová extraliga řízena Asociací profesionálních klubů ledního hokeje¹¹⁷ na základě smlouvy uzavřené dne 24. 8. 2000 mezi touto asociací a ČSLH, což je odlišná situace vůči současnému stavu. APK je zájmovým sdružením právnických osob. *„Účelem APK je organizace, řízení a rozvoj extraligy a zastupování jejich účastníků, stejně jako rozvoj a podpora vrcholového hokeje a výchova a podpora talentované mládeže pro účely ELH. Členy APK jsou všichni účastníci extraligy. Nejvyšším orgánem APK je valná hromada. Jejími členy jsou všichni členové Asociace (14 klubů). Valná hromada rozhoduje o všech podstatných věcech Asociace, schází se minimálně 3 x za rok.“*¹¹⁸ Podobně jako ČSLH, tak i toto sdružení má svou vlastní organizační strukturu, ale i soubor dokumentů, který je pro jednotlivé členy závazný. Jedná se zejména o Stanovy APK, Herní a Disciplinární řád extraligy ledního hokeje a mnohé další. Činnost tohoto sdružení v souvislosti s pověřením řízení hokejové extraligy je tak svázána nejen vlastními normami, ale i stanovami, řády a předpisy ČSLH, k čemuž se APK zavázala při podpisu výše zmíněné Smlouvy o pověření vedení hokejové extraligy. Jedná se tak o komplikovanější podobu soukromoprávních vztahů, které při organizaci nejvyšší hokejové soutěže v minulosti vznikaly.

Na začátku listopadu 2010 došlo v naší nejvyšší hokejové extralize ke zjištění, která upozornila na chyby v registracích některých hráčů, nastupujících za různé extraligové týmy. Konkrétně se jednalo o dva hráče týmu HC Plzeň 1929, dva hráče BK Mladá Boleslav a jednoho hráče HC Vagnerplast Kladno. Na základě těchto zjištění byly podrobeny kontrole registrace všech hráčů hokejové extraligy. V ostatních případech nedošlo k pochybením, proto ředitel

¹¹⁷ Dále jen „APK“.

¹¹⁸ *O nás* [online]. Asociace profesionálních klubů ledního hokeje, 2011 [cit. 2013-03-05]. Dostupné na: < <http://www.apklh.cz/o-nas/> >.

APK, ředitel ligy¹¹⁹, začal celou věc řešit jen vůči třem zmiňovaným hokejovým klubům, neboť za pochybení v evidenci hráčů zodpovídá hokejový klub.¹²⁰ Předmětem celé kauzy bylo avizované pochybení v úplnosti registračních povinností. Ty mají v zásadě dvě roviny. Jednu představuje **povinnost registrace hráčské smlouvy ředitelem APK**, což lze považovat za povinnost vůči APK plynoucí z předpisů APK. Druhou rovinou je **nutnost potvrdit přestup, nebo postoupení hráčské smlouvy (ohlášení přestupu) ředitelem APK**, což lze považovat za registrační povinnost vůči ČSLH plynoucí z předpisů ČSLH. Obecně lze říci, že na základě těchto dvou evidenčních povinností se pak odehrála celá kauza. V daných případech totiž nedošlo k potvrzení přestupu, resp. postoupení hráčské smlouvy dle platného Přestupního řádu.

Chronologická podoba celého případu vypadala přibližně takto. Dne 18. 11. 2010 ředitel APK vynesl rozhodnutí, jehož výsledkem bylo odečtení 6 bodů celku HC Kladno, dále odečtení 19 bodů týmu HC Plzeň 1929 a o 22 bodů přišel i tým BK Mladá Boleslav. Jednalo se o trest za popsané provinění kvalifikované jako „neoprávněný start hráče nebo hráčů“ výše uvedených týmů. Zápas, ve kterých tito hráči nastoupili, sice zůstaly platně odehrané, ale sankcí za ně byl právě odečet bodů, kterého v nich kluby dosáhly. Toto rozhodnutí vynesl ředitel ligy na základě čl. 410 písm. a) SDR v návaznosti na provinění dle čl. 411 písm. d) SDR. Odůvodnění tohoto rozhodnutí tedy vycházelo z právní analýzy Přestupního řádu a ustanovení SDR, které provedl ředitel APK. Tento verdikt přijal pouze tým Kladna. Dva zbylé kluby využily patnáctidenní lhůty pro podání odvolání k Odvolací komisi APK, jelikož nesouhlasily s tvrzeními a rozbohem, který uplatnil ředitel APK. Odvolací komise se však daným případem zprvu nezabývala, neboť měla formálně za to, že odvolání mělo prvotně směřovat k ředitelem APK, tedy až po jeho opětovném rozhodnutí se měly kluby obrátit na tuto komisi. Ředitel ligy, tedy ředitel APK, však s tímto výkladem nesouhlasil a věc okamžitě vrátil zpět Odvolací komisi APK. Na konci prosince tedy komise konečně rozhodla. Odvolání obou klubů komise zamítla a odebrání bodů dle původního rozhodnutí potvrdila, čímž stanovila *res judicatae*, připodobníme-li to

¹¹⁹ Dle platné úpravy v Přestupním řádu pro kluby extraligy a I. ligy schváleného konferencí ČSLH dne 26. 6. 2010 a Výkonným výborem ČSLH. Dále jen jako „Přestupní řád“.

¹²⁰ Viz čl. 8 Přestupního řádu. Dostupné na: < <http://www.apklh.cz/rady/> >.

terminologii procesně-právní, v rámci daného sportovního odvětví. Dalším možným postupem, který se neúspěšným odvolatelům nabízel, tak mohla být už jen cesta soudního sporu před civilními soudy, případně arbitráže u CAS, ale touto cestou již nikdo nepokračoval. Celá kauza tak skončila a ročník hokejové extraligy byl dohrán s odpočty bodů pro potrestané kluby.

K tématu této práce je celá kauza přínosná zejména s přihlédnutím na argumentace jednotlivých stran, které proti sobě vystupovaly, a povahou spočívající ve výkladu sportovních norem, pravidel a principů v tomto sportovním odvětví. Na jedné straně tak stojí rozhodnutí ředitele APK a na druhé odvolání hokejových klubů. Měl jsem možnost seznámit se s rozhodnutím ředitele ligy, tak s odvoláním hokejového klubu HC Plzeň 1929, který si nechal pro svá stanoviska vypracovat právní posouzení od Ústavu státu a práva k vybraným problematickým ustanovením, která v daném případě vyvstala. Dále proto zmíním třetí plochy, které danou kauzu charakterizují, a postoje, které k nim jednotliví účastníci zastávali.

Rozhodnutí ředitele APK ve svém úvodu obsahuje výrok, v němž je popsán skutek, kterým se kluby provinily proti čl. 411 písm. d) SDR. Toto jednání bylo tedy klasifikováno jako „neoprávněný start hráče nebo hráčů“. Na tomto základě a dle čl. 410 písm. a) SDR, kterým ředitel APK vyvodil svou pravomoc v dané věci, rozhodl o ponechání odehraných zápasů s dosaženými výsledky, ale zároveň dotčené kluby sankcionoval odečtem bodů, které v těchto utkáních získaly. Následné odůvodnění dále popisuje nastalý skutkový a právní stav. V něm je upozorněno na fakt, že řízením hokejové extraligy je pověřeno APK, což zároveň předvídá závazek dodržování všech předpisů a norem samotného ČSLH nejenom samotnou APK, ale i všemi kluby hokejové extraligy. V tomto směru je tedy dovozena závaznost Přestupního řádu a SDR. Stav věci s poukázáním na ustanovení těchto řádů tedy popisuje jistý rozkol s touto úpravou, což vyhodnotil ředitel APK jakožto provinění proti nim, a ve výsledku tedy dále sankcionoval.

V odůvodnění rozhodnutí dochází ke snaze o vypořádání se s námitkami dotčených klubů. První z nich spočívala ve špatném definování případného

provinění, když kluby měly za to, že se jednalo o „provinění proti registračnímu a přestupnímu řádu“ vzhledem ke skutečnosti, že ani ve SDŘ, ani v Přestupním řádu není legální definice pojmu „neoprávněný start hráče nebo hráčů“, který jim byl kladen za vinu. Argumentovaly tak nezbytným přesahem obecných principů dotčené právní disciplíny, který vede k nutnosti interpretovat danou skutkovou podstatu dle nejbližšího ustanovení jiné normy, která s ní souvisí. Proto dovodily nutnost uplatnění příloha č. 2 SDŘ, která definici „neoprávněného startu hráče“ upravuje a rozvíjí. Tuto argumentaci ředitel APK nikterak nepřijal a poukázal na fakt, že samotná absence tohoto pojmu v SDŘ v posouzení celé věci není nikterak na škodu. Navíc odkaz na zmíněnou přílohu považuje za nepřijatelný vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o definici provinění jednotlivce, které však není předmětem tohoto případu. Další argument vyvodil i pro případ, kdy nestačí jen jazykový a logický výklad čl. 10 Přestupního řádu, když odkazuje na fakt, že pro extraligu ledního hokeje neplatí disciplinární řád obsažený v SDŘ, ale tzv. Disciplinární řád pro extraligu ledního hokeje schválený výkonným výborem ČSLH. V něm je pak v § 31 vymezena skutková podstata disciplinárního přestupku „neoprávněný start hráče“. Navíc ředitel APK dovozuje poměr speciality mezi zmíněnými proviněními, jinak řečeno skutková podstata „neoprávněný start hráče“ postihuje určitý speciální případ „útoků proti registračnímu a přestupnímu řádu“.

Další námitka hokejových klubů spočívala v povaze obou rovin registračních opatření, jak byly výše popsány. Kluby se domnívaly, že registrace hráčské smlouvy je zásadní podmínkou pro možný start hráčů v hokejovém klubu. Naproti tomu ohlášení přestupu a jeho schválení ředitelem APK již považovaly pouze za evidenční povinnost, která nikterak nebrání hráčovu nasazení v zápase. Jednalo by se tak spíše o administrativní pochybení ne tak závažného charakteru. Tuto argumentaci ředitel APK popsal jako neudržitelnou vzhledem k jasnému nastavení podmínek a nutnosti podřídit se všem povinnostem stanovených v řádech a dokumentech APK i ČSLH. Nutnost splnění obou podmínek současně totiž zakládá bezvadný stav, který nelze nikterak nahrazovat splněním jen některých podmínek dle předem stanovených pravidel.

V závěru odůvodnění ještě dochází k popisu postupu, který byl podkladem k stanovení přísných sankcí, i když si byl ředitel APK vědom nedbalostního zavinění jednání dotčených klubů. Na druhou stranu tuto skutečnost nijak nezohlednil a toto provinění nehodnotil jako marginální, které by se tak vyhnulo postihu dle čl. 410 a 411 SDŘ za současného uložení pouhé finanční pokuty.¹²¹

Ještě než poukážu na rozbor, který uplatnilo vedení HC Plzeň 1929 ve svém odvolání, zmíním některé poznatky, které vyvodil Ústav státu a práva z rozboru právního stavu věcí, jehož vyhotovení si objednal plzeňský hokejový klub v souvislosti s celou kauzou. Tento odborný dokument se fakticky zabýval dvěma konkrétními otázkami. První spočívala v právním posouzení vybraných otázek souvisejících s výkladem pojmu „neoprávněný start hráče“ a druhá otázka souvisela s rozbohem pravomocí a působení ředitele APK. Posouzení těchto otázek bylo podkladem pro námitky a argumentaci v odvolání plzeňského klubu. Tomu se budu věnovat dále, proto se zaměřím na úvod tohoto dokumentu, kde je věcně poukázáno na právní charakter celého hokejového prostředí. Je zde zdůrazněna ryze soukromoprávní povaha vztahů v nich panujících. Tyto vztahy jsou v občanském právu v první řadě ovládány zásadou autonomie vůle jejich subjektů, která je ustavujícím principem veškerého soukromoprávního jednání. Při výkladu právních úkonů (právních skutečností), které tyto vztahy založily, je proto třeba vycházet z obecných principů stanovených pro výklad právních úkonů v oblasti soukromého práva v § 35 odst. 2, 3 zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Navíc musí být dodržena ochrana dobré víry a legitimního očekávání, které jsou dalšími neopomenutelnými soukromoprávními principy. Povaha těchto zásad se pak musí uplatnit i ve výkladu sportovních norem. V kontextu tohoto tedy nelze předpokládat, že rozhodnutí sportovních orgánů, které bude v rozporu s těmito obecnými principy, by požívalo ochrany v rámci případného řízení před obecnými soudy.¹²² Další

¹²¹ *Rozhodnutí ředitele Asociace profesionálních klubů ledního hokeje*. Praha: APK LH, 18. 11. 2011.

¹²² ÚSTAV STÁTU A PRÁVA AKADEMI VĚD ČESKÉ REPUBLIKY. *Právní posouzení vybraných otázek souvisejících s výkladem pojmu "neoprávněný start hráče nebo hráčů" ve smyslu ustanovení čl. 411 a násl. Soutěžního s disciplinárního řádu ČSLH, rozsahem pravomoci a působnosti ředitele Asociace profesionálních klubů ledního hokeje ČR, jakožto i otázek souvisejících*. Čj. 148/10/ST. Praha, 11. 11. 2010.

právní rozbor tohoto dokumentu, který odpovídá na předem vymezený okruh otázek, byl uplatněn v odvolání plzeňského klubu, jak již bylo zmíněno, proto se dále zaměřím již čistě na toto odvolání.

Odvolání plzeňského hokejového klubu přinášelo řadu námitek a argumentů, které ve výsledku směřovaly k petitu celého odvolání, jímž se domáhaly zrušení původního rozhodnutí ředitele APK u Odvolací komise APK. Hned v úvodu je zmíněn jeden z nejzásadnějších argumentů, který směřuje vůči samotné pravomoci ředitele APK k rozhodování celého případu. Dle čl. 410 SDR je totiž oprávněn rozhodovat „řídící orgán soutěže“. Na základě uzavřené smlouvy mezi APK a ČSLH je pak tímto orgánem samotná APK, nikoliv ředitel APK. Za APK totiž může jednat jenom představenstvo APK, nebo dle výhrady i valná hromada APK, což uvádí Stanovy APK. Namítána je tak absence jakéhokoliv výslovného zmocnění ředitele APK pro ukládání trestů dle čl. 409 - 411 SDR. Naopak je uvedena existence výčtu kompetencí ředitele APK ve Stanovách APK a Organizační řádu APK, když řediteli APK přísluší správa „běžných záležitostí“, neboť je „výkonným a organizačním orgánem APK“. V tomto viděl plzeňský klub neodstranitelnou vadu řízení, která způsobuje tzv. nicotnost rozhodnutí. Dále zároveň poukázal na uplatnění možnosti soudního přezkumu, v otázce kdo je tedy skutečným řídicím orgánem soutěže, což hokejový klub považoval za klíčovou a prioritní otázku celého případu.

V další části se odvolatel vracel k nutnosti vymezení pojmu „neoprávněný start hráče“ s ohledem na přísnost udělených sankcí. Tyto sankce lze považovat za nejprísnejší, které dle předpisů APK a ČSLH vůbec uložit. Proto je nezbytné vymezení pojmu, které by jasně ohraničilo podobu závažnosti zakázaného jednání a s tím související adekvátnosti sankcí. V tomto směru je využita analýza Ústavu státu a práva, která při absenci některých pojmů poukazuje na nezbytný postup v souladu s obecnými právními principy, legitimitou očekávání a ochrany dobré víry. Odvolatel proto rozvádí povahu míry závažnosti ve vztahu jednání klubu a zásahu do regulérnosti soutěže. Dopad tohoto jednání hodnotí nikterak natolik závažným, že by hraničil se samotnou regulérností. Navíc ochrana regulérnosti soutěže je upravena v čl. 601 a násl. SDR, když přiznává možnost podání protestu

ostatními kluby hokejové soutěže vůči takovému jednání. K tomu však nikým nedošlo, tedy nelze považovat nesplnění evidenční povinnosti za tolik závažné, které by hraničilo s regulérností soutěže, a tím zasluhovalo tak přísný trest.

Zajímavou částí je i argumentace o povaze splnění obou rovin registrační povinnosti. Odvolatel se domnívá, že pouze registrační povinnost zakládá právní vztah, tudíž jen její splnění je nezbytné. Následnou evidenční povinnost (ohlášení přestupu) považuje pouze za deklaratorní úkon, což nikterak nezasahuje do platnosti původní registrace. V tomto případě se tak nelze dopustit provinění proti registračním povinnostem, ale pouze administrativního prohřešku, který nikterak nepopírají. Dále totiž odvolatel rozvádí fakt, že povinnost registrace hráče podléhá kontrole a následnému podpisu ředitelem APK, čímž dochází k projevu vůle o splnění povinností. Kdyby tomu tak nebylo, nedošlo by ke schválení a podpisu ze strany zodpovědného orgánu, kterým je v tomto případě ředitel APK, a tedy k naplnění podmínek splnění registrační povinnosti. Ta totiž prochází prvotní kontrolou, následným souhlasem a konečnou registrací, což není pouhým formálním úkonem bez dalších následků. Klub tedy popírá úvahu ředitele APK, že účelem kontroly je pouhé formální zabezpečení užívání odsouhlasených formulářů hráčských smluv. V tomto směru by totiž docházelo k rozporu s Občanským zákoníkem v souvislosti s obecnou platností právních úkonů, když jejich povaha se posuzuje podle obsahu, nikoli dle formy.

V textu odvolání nechybí zmínka ani o dosavadní praxi, která koresponduje s celým případem. Je poukázáno na dřívější kauzy (možné precedenty), které nebyly trestány kontumací či odebráním bodů, v čem lze spatřovat porušování principu rovnosti. V souvislosti s právní praxí je také rozebrána povaha činnosti ředitele APK ve vztahu k APK. Charakterizována je jako vztah zaměstnance (ředitele APK) k zaměstnavateli (14 extraligových klubů, které tvoří APK), což klade důraz na chránění oprávněných zájmů tohoto zaměstnavatele. V této souvislosti má zaměstnavatel v rámci své pracovní náplně řádně kontrolovat všechny předpoklady a upozornit všechny kluby na administrativní pochybení. V samotném závěru je pak rozvedena samotná idea sportu. Ta souvisí s důvěrou v dosahování výsledků pouze sportovní cestou. Nelze tedy administrativní

pochybení, kterého se plzeňský klub nikterak nezříká, řešit tak drastickým zásahem do výsledků dosažených sportovní cestou. Tento zásah považuje odvolatel za zcela nevístižný vzhledem k charakteru provinění.¹²³

5.2.2 Dílčí shrnutí

Případ odpočtu bodů skončil tak, jak skončil, jeho výsledek je veřejně známý. Nicméně dodnes můžeme polemizovat nad otázkou, zda tomu bylo zcela po právu a spravedlivě, dle platné sportovní a právní úpravy zejména s ohledem na přísnost uložených sankcí. Samotný předseda Arbitrážní komise ČSLH Vladimír Balaš tvrdil: „*Pokud jde o právní stránku, tak jsem přesvědčen, že řešení byla zhruba tři a to, které bylo vybráno, je jedno z možných. Lze si představit i jiný postih, ale stávající je zcela v souladu s pravidly, která kluby samy přijaly.*“¹²⁴

Výše popsaná hokejová kauza byla řešena čistě na poli sportovním. O konečném výsledku tak rozhodovaly jen sportovní orgány, což koresponduje i s podstatou autonomie sportovního odvětví. Nicméně i zde se setkáváme s úskalími, která se mohou v jednotlivých sportovních disciplinárních mechanismech objevovat. Ve svém jádru tato kauza poukázala na problematiku analýzy a interpretace sportovních norem samotnými sportovními orgány a účastníky sportovního dění při jejich uplatňování v disciplinárním řízení. V tomto lze spatřovat jisté nesnáze, neboť autonomní sportovní tvorba vychází zejména od těchto subjektů, což předpokládá jistou odbornost, znalost a citlivost pro regulaci určitých vztahů. Složitost a provázanost soukromoprávních sportovních struktur, vztahů a dokumentů tak může ve výsledku samotnému sportovnímu odvětví spíše uškodit. Může tak docházet k negativním střetům vycházejících z různých interpretačních pojetí zainteresovaných sportovních orgánů, což v důsledku zapříčiní nezbytnost zásahu jiným nezávislým orgánem, který svou autoritou danou skutečnost rozsoudí. V tomto směru pak autonomní povaha celé sportovní struktury bere za své a stává se pouhým preludem, což

¹²³ HC PLZEŇ 1929 s.r.o. *Odvolání klubu HC Plzeň 1929 s.r.o. proti Rozhodnutí ředitele Asociace profesionálních klubů ledního hokeje ze dne 18. 11. 2010 v části týkající se provinění HC Plzeň 1929 s.r.o. a v části týkající se rozhodnutí o odečtení 19 bodů dosažených v utkání extraligy ročníku 2010/2011.* Plzeň, 2. 12. 2010.

¹²⁴ *Kauza s registracemi. Případ se může táhnout několik let* [online]. Týden, ČTK, 2010 [cit. 2013-03-07]. Dostupné na: < http://www.tyden.cz/rubriky/sport/hokej/extraliga/pravnik-ze-svazu-pripad-se-muze-tahnout-nekolik-let_186513.html >.

zcela odporuje původním autonomním nárokům, za které jednotlivé sportovní orgány bojují.

S přihlédnutím na složitost, vysokou míru autonomní regulativnosti a těžkou předvídatelnost chování v některých sportovních disciplínách je nemožné předcházet veškerým nesrovnalostem a rozporům, které mohou nastat. Nicméně případné postihy a sankce musí vycházet z primárních, obecných principů, které samotné odvětví vůbec ovládají a charakterizují. Jejich základní podoba totiž vytváří jistý rámec, který při jeho respektování dokáže vytvořit jasné podmínky a odůvodněnost dalších postupů. Pokud tedy budou v bližší konkretizaci tyto principy a zásady stále respektovány, nemělo by docházet k dalším střetům a rozkolům v budoucnu.

Soukromoprávní povaze celého sportovního sektoru a jeho snaze o značnou autonomii lze jednoznačně přisoudit jisté nároky. Nicméně opět docházíme k otázce hranic těchto autonomních snah a možnosti, resp. potřebě státního zásahu a případné regulace. Proto musíme vycházet z obecných principů a zásad, které jsou oběma oblastem společné. Na základě respektování těchto prvků lze dále postupovat, a umožnit tak přenesení jistého dílu odpovědnosti a podporu snah o vytvoření autonomního sportovního systému. Ten však musí garantovat existenci jasných pravidel, autonomní sportovní normotvorby a soustavy orgánů, které budou mít autoritu řídit daný sektor a rozhodovat případné spory, jejichž řešení budou všemi členskými strukturami přijímána na základě autonomie vůle a svobodného rozhodnutí být členem daného sportovního odvětví.

6 Závěr

„Sport patří k nejdiskutovanějším jevům společnosti nového tisíciletí. Jeho význam je dnes umocňován svým nesporným dopadem v rovině sociální, ekonomické i kulturní. Je ztělesněním obdivovaných hodnot radosti z pohybu, výkonu, zdraví a krásy. Stejně však odráží i řadu nově vyhrocovaných problémů, kterým musí s obavami dnešní svět čelit. Bezbřehá komercializace, konzumní způsob života, drogová scéna, korupce, rasismus – i to vše odráží svět sportu v míře, odpovídající jeho virtuální přitažlivosti a mediální působivosti.“¹²⁵

Sport již není jen okrajovou společenskou záležitostí. Postupným rozvojem, profesionalizací a komercializací se z něj stal fenomén současného světa. Jeho význam proniká do celé řady společenských oblastí, což platí i o oblasti práva. Práce se tak snaží poskytnout náhled na vztah sportu a práva. K uchopení tohoto vztahu je tak nezbytné poukázat na současnou právní úpravu v naší republice, která s daným tématem souvisí. O významu sportu však nelze mluvit jen v národním měřítku, proto je stručně nastíněn i vývoj vnímání a snahy o uchopení sportu v činnosti Evropské unie a Evropského soudního dvora, který svými přelomovými rozhodnutími přinášel prvotní náhled na pojetí sportu v rámci evropské právní úpravy.

Nejvyšší forma propojení sportu a práva v řadě případů, které nejsou jen teoretickými východisky, ústí v označení sportovního práva. Problematika tohoto označení je značně rozsáhlá a složitá, proto tato práce shrnuje jen nejsilnější zahraniční a národní tendence, které se ve snaze o klasifikaci sportovního práva jako samostatné právní disciplíny dosud odehrály. V současnosti asi nelze sportovní právo chápat až v takovém formátu, jako jsou zcela uznávaná odvětví obchodního práva, správního práva a další. Nicméně současný stav a tendence stále více nasvědčují snaze sportovního práva o etablování se a většímu respektu, který však stále naráží na značnou roztříštěnost vztahů a nejasnost hranic, které by tuto oblast mohly alespoň rámcově definovat.

¹²⁵ SEKOT, A. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003. Str. 8-9.

Práce se tak nesoustředí na obhajobu existence samostatné právní disciplíny sportovního práva, ale spíše se snaží poukázat na jisté tendence, které mohou tuto diskuzi více podpořit. Konkrétní podobu tohoto záměru představuje zvláštní část, která se zaměřuje na povahu sportovního disciplinárního řízení, která jednoznačně s problematikou sportovního práva souvisí. Proto je rozebrána povaha této formy řízení ve vztahu na konkrétní prostředí, ve kterém je uplatňována. Pro tuto práci byly zvoleny sportovní asociace FAČR a ČSLH, o nichž je také pojednáno.

Celá práce je koncipována se snahou postupovat od obecného ke konkrétnímu. Proto je ve zvláštní části nejprve nastíněn samotný vztah sportovních a právních norem a dále obecná povaha disciplinárního řízení a disciplinárních řádů. Postupem dochází k zaměření na tyto instituty v rámci zmíněných sportovních asociací, možností dalšího postupu a přesahu do oblasti civilně právního soudnictví nebo mezinárodně sportovní arbitráže.

Rozborem praktických případů vrcholí snaha o znázornění určitých úskalí, která přináší střet sportovní regulace s praxí. V tomto směru je sledována snaha poukázat na případné ideje, které by měly být reflektovány v úsilí při vyvarování se dalších sporů a nesrovnalostí, případně primární snaze o obecnou regulativní úpravu, která by měla nejpalčivější problémy reflektovat.

Z mého pohledu a vzhledem k poznatkům této práce považuji za nejzásadnější problém v podobě vymezení hranic mezi autonomií sportovního odvětví a mírou státní ingerence do těchto činností. Nejedná se o jednoduchou úlohu, nicméně úplné vyloučení právní regulace je zcela nepřijatelné, když zároveň nelze přistoupit třeba na normativní vymezení pravidel jednotlivých sportovních disciplín.

V práci jsem se snažil poukázat na význam disciplinárního řízení, když jeho povaha ve sportovním odvětví reflektuje snahu o včasný zásah při porušování stanovených pravidel sportovními normami. Tento princip rychlosti a operativnosti v návaznosti na odbornou znalost daného prostředí a význam plynutí času ve sportovních soutěžích jasně deklaruje opodstatněnost tohoto institutu

ve sportovním právu. Jisté obtíže však nastávají v případech, které svou povahou zasahují i do jiných oblastí společensky regulovaného systému. Takovým případem je třeba zmiňovaná korupce. Další obtíže přináší i povaha definování a výkladů jednotlivých sportovních regulí při disciplinárním postihu. Svobodná vůle, která je vlastní celé soukromoprávní oblasti, není v disciplinárním řízení bezbřehá. Proto je důležité dbát základních principů a zásad pro samotnou tvorbu určitých sportovních pravidel. Pouze tak lze předcházet nejednoznačnosti ve výkladu, a tedy případným sporům o ně.

Osobně se domnívám, že je nezbytné, aby došlo k zákonnému vymezení určitých skutečností, které přesahují rámec samotné autonomie a svébytnosti sportovního dění v naší republice, v návaznosti na vývoj ve společnosti, soulad s předpisy EU a zahraniční zkušenost. Je jedno, zda se to bude nazývat zákon o sportu, nebo zákon o podpoře sportu, či jinak. Zásadní je, že tohoto počínání se musí účastnit široké spektrum zástupců sportovních, vládních i nevládních organizací, neboť jen tak dojde k reflektování konkrétních potřeb. Mezi ně si dovoluji zařadit zejména stanovení financování a podpory sportu, úprava povahy pracovních vztahů sportovců a jejich vztahu ke sportovním klubům, odpovědnost za sportovní úrazy, rámcové vymezení vztahu soudního a sportovně disciplinárního řízení s ohledem na korupci, doping a mnohé další.

Závěrem jen dodám, že sport v současném pojetí a rozsahu už není nikterak banální záležitostí. Nárůst společenského zájmu, profesionalizace a stále se zvyšující objem peněz ve sportu si vyžadují zvýšenou míru pozornosti i v legislativní činnosti. Sportovní právo si totiž už nevystačí jen s obecnými právními principy a zásadami, které však musí zůstat i nadále zachovány a respektovány v dalším normativním počínání. V neposlední řadě považuji za zásadní, aby se v celé sportovní oblasti stále více dbalo na výchovu, vzdělávání a prohlubování právního vědomí a s tím spojené odpovědnosti při sportovním soutěžení. Tyto prvky totiž považuji za základní stavební kameny, které mají primární vliv na prevenci ve vztahu k disciplinárnímu i případného soudnímu postihu.

7 Seznam použité literatury a pramenů

Odborná literatura

GÁBRIŠ, T. *Športové právo*. Bratislava: Eurokódex, 2011.

GARDINER, S.; JAMES, M.; O'LEARY, J.; WELCH, R.; BLACKSHAW, I.; BOYES, S.; CAIGER, A. *Sports law*. UK: Cavendish publishing, 2006.

GERLOCH, A. *Teorie práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009.

HAMERNÍK, P. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. Praha: Auditorium, 2007.

KNAPP, V. *Teorie práva*, Praha: C. H. Beck, 1995.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Otázky sportovního práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008.

KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu*. Praha: C. H. Beck, 2001.

KUKLÍK, J.; HAMERNÍK, P.; SUP, M.; KRÁLÍK, M.; HAINDLOVÁ, M.; KOHOUT, D.; KUČERA, V.; CARPENTER, K.; RADOSTOVÁ, K.; CHIZZALO, P. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012.

PRUSÁK, J. *Šport a právo*. Bratislava: Slovenské telovýchovné vydavateľ'stvo, 1984.

SÁDOVSKÝ, S. *Právní aspekty násilí ve sportu*. Praha: Karolinum, 2010.

SEKOT, A. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003.

SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*. Praha: Karlova univerzita, 2000.

SLUKA, T. *Profesionální sportovec (právní a ekonomické aspekty)*. Praha: Havlíček Brain Team, 2007.

ŠÍN, Z. *Tvorba práva*. Praha: C. H. Beck, 2003.

WEATHERILL, S. *European Sports Law – Collected Papers*. Hague: T.M.C. Asser Press. 2007.

Články v odborných časopisech

HAMERNÍK, P. *Jaká je míra tolerance práva EU vůči sportovním asociacím?* Právník. 2011, č. 5.

HAMERNÍK, P. *Jaký vliv má úprava mezinárodních sportovních asociací na vnitrostátní sport?* Právník, 2011, č. 12.

HAMERNÍK, P. *Vývoj regulace sportu v právu ES.* Právník. 2004, č. 4.

KRÁLÍK, M. *Právo ve sportu: iluze či nutnost?* Právník, 2001, č. 5.

KRÁLÍK, M. *Sportovní legislativa a její význam v současném právním světě.* Právní rozhledy. 2001, roč. 9, č. 1.

KRÁLÍK, M. *Zamyšlení nad tzv. sportovním právem.* Právní rozhledy. 1998, roč. 6, č. 10.

KUČERA, P. *Korupce ve fotbale z pohledu obecného zájmu.* Trestní právo, 2004, č. 11.

WOODHOUSE, C.: *The Lawyer in Sport: Some reflections*, 4(3). 1996. Sport and Law Journal 14.

Předpisy a judikatura

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 2/1993, Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 60/2000 Sb., o ochraně olympijských symbolik, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovy FAČR

Disciplinární řád FAČR

Statut a jednací řád Arbitrážní komise FAČR

Statut odvolacích a revizních komisí - Odvolací a přezkumný řád FAČR

Stanovy ČSLH

Soutěžní a disciplinární řád ČSLH

Přestupní řád ČSLH

Rozhodnutí Městského soudu v Praze, sp. zn. 9 To 353/2006.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 3 Tdo 510/2007.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 6 Tdo 1297/2007.

Rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 3, sp. zn. 2 T 111/2005.

Internetové články, dokumenty a odkazy

DAVIS, T. *What Is Sports Law?*[online]. 11 Marquette Sports Law Review. 211, 2001 [cit. 2013-01-31]. Dostupné na: <
<http://scholarship.law.marquette.edu/sportslaw/vol11/iss2/7/> >.

KUBÍČEK, J. *Sport a právo* [online]. 2012 [cit. 2013-02-02]. Dostupné na: < <http://www.tjsokolbabice.cz/dokumenty/Sport%20a%20pravo.pdf> >.

Bílá kniha o sportu a průvodní dokumenty [online]. Evropská komise - Sport, 2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < http://ec.europa.eu/sport/white-paper/white-paper_en.htm#1 >.

Deklarace o sportu [online]. Úřední věstník EU C 340, 1997 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < <http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/dat/11997D/htm/11997D.html#0136040046> >.

Helsinská zpráva o sportu [online]. Úřední věstník EU C 135, 2001 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2001:135:SOM:EN:HTML> >.

Knihovna – historie: klíčové dokumenty [online]. Evropská komise - Sport, 2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < http://ec.europa.eu/sport/library/doc482_en.htm >.

Kodex sportovní etiky [online]. Rada Evropy - MSL-7(92)11, 2001 [cit. 2013-03-01]. Dostupné na: < <http://www.msmt.cz/sport/kodex-sportovni-etiky> >.

Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie (2008/C 115/01) [online]. Smlouva o Evropské unii, 2008 [cit. 2013-01-26]. Dostupné na: < <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:115:0001:0012:CS:PDF> >.

Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie (2010/C 83/49) [online]. Smlouva o fungování Evropské unii, 2010 [cit. 2013-01-26]. Dostupné na: < <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:0200:cs:PDF> >.

Konzultace a spolupráce [online]. Evropská komise - Sport, 2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < http://ec.europa.eu/sport/library/consultation-and-co-operation_en.htm >.

Lisabonská smlouva [online]. Evropa, 2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < http://europa.eu/lisbon_treaty/full_text/index_cs.htm >.

Prozatímní Evropský sportovní program 2014-2020 [online]. Evropská komise - Sport, 2013 [cit. 2013-01-27]. Dostupné na: < http://ec.europa.eu/sport/documents/library/provisional_ia_roadmap_sport_2014_2020.pdf >.

Rozprava k návrhu Zákona o podpoře sportu [online]. ČOV, MŠMT: Praha, 2011 [cit. 2013-02-01]. Dostupné na: < http://www.olympic.cz/financovani/docs/rozprava-zakon_o_sportu_viewfin.pdf >.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. prosince 1974, sp. zn. 36-74 [online]. EUR – Lex, 2013 [cit. 2013-01-28]. Dostupné na: < http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61974J0036 >.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. prosince 1995, sp. zn. C-415/93 [online]. EUR – Lex, 2013 [cit. 2013-01-28]. Dostupné na: < http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61993J0415 >.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. Července 2006, sp. zn. C-519/04 P [online]. EUR – Lex, 2013 [cit. 2013-01-28]. Dostupné na: < <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?pos=2&hwords=c+519+04+p~&page=1&lang=en&pgs=10&nbl=4&list=433275:cs,429995:cs,426361:cs,395942:cs&checktexte=checkbox&visu=#texte> >.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. února 2002, sp. zn. C-309/99 [online]. EUR – Lex, 2013 [cit. 2013-01-28]. Dostupné na: < <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=268757:cs&lang=en&list=268757:cs,335880:cs,353> >.

901:cs,351328:cs,&pos=1&page=1&nbl=4&pgs=10&hwords=c%20309%2099~>.

Sportovní výbor a jeho poslání [online]. Evropská komise - Sport, 2009 [cit. 2010-04-18]. Dostupné na: < http://ec.europa.eu/sport/who-we-are/doc129_en.htm >.

The European Model of Sport [online]. Evropská komise, 1998 [cit. 2013-02-05]. Dostupné na: < http://ec.europa.eu/sport/documents/library/doc248_en.pdf >.

Výzkum a projekty – Sportovní právo [online]. Ústav státu a práva AV ČR, 2011 [cit. 2013-02-28]. Dostupné na: < <http://www.ilaw.cas.cz/index.php?page=81> >.

O nás [online]. Asociace profesionálních klubů ledního hokeje, 2011 [cit. 2013-03-05]. Dostupné na: < <http://www.apklh.cz/o-nas/> >.

Stanovy Českého svazu ledního hokeje [online]. Schváleny konferencí ČSLH dne 16.6.2012 [cit. 2013-02-04]. Dostupné na: < <http://www.cslh.cz/text/121-stanovy-a-rady.html> >.

Stanovy Fotbalové asociace České republiky [online]. Schváleny 26.6.2011 ve znění změn ze dne 17.11.2011 a dne 2.6.2012 [cit. 2013-02-04]. Dostupné na: < <http://nv.fotbal.cz/cmfs/Legislativa/index.php> >.

Europol odhalil 380 zmanipulovaných fotbalových zápasů, včetně Ligy mistrů [online]. ČTK, Sport.cz, 2013 [cit. 2013-03-01]. Dostupné na: < <http://www.sport.cz/fotbal/ostatni/clanek/450295-europol-odhalil-380-zmanipulovanych->

Kauza s registracemi. Případ se může táhnout několik let [online]. Týden, ČTK, 2010. [cit. 2013-03-07]. Dostupné na: < http://www.tyden.cz/rubriky/sport/hokej/extraliga/pravnik-ze-svazu-pripad-se-muze-tahnout-nekolik-let_186513.html >

Největší fotbalové korupční aféry v Evropě. Češi drží krok [online]. Hatrick, Toba, 2012 [cit. 2013-03-01]. Dostupné na: < <http://hatrick.cz/110633/> >.

V Německu dostal sudí za korupci vězení [online]. iDNES.cz, ČTK, 2005 [cit. 2013-03-01]. Dostupné na: < http://fotbal.idnes.cz/fot_zahranici.asp?r=fot_zahranici&c=A051117_135701_fot_zahranici_ot >.

Ostatní dokumenty

HC PLZEŇ 1929 s.r.o. *Odvolání klubu HC Plzeň 1929 s.r.o. proti Rozhodnutí ředitele Asociace profesionálních klubů ledního hokeje ze dne 18. 11. 2010 v části týkající se provinění HC Plzeň 1929 s.r.o. a v části týkající se rozhodnutí o odečtení 19 bodů dosažených v utkání extraligy ročníku 2010/2011.* Plzeň, 2. 12. 2010.

ŠULC, S. *Rozhodnutí ředitele Asociace profesionálních klubů ledního hokeje.* Praha: APK LH, 18. 11. 2011.

ÚSTAV STÁTU A PRÁVA AKADEMI VĚD ČESKÉ REPUBLIKY. *Právní posouzení vybraných otázek souvisejících s výkladem pojmu "neoprávněný strat hráče nebo hráčů" ve smyslu ustanovení čl. 411 a násl. Soutěžního s disciplinárního řádu ČSLH, rozsahem pravomoci a působnosti ředitele Asociace profesionálních klubů ledního hokeje ČR, jakožto i otázek souvisejících.* Čj. 148/10/ST. Praha, 11. 11. 2010.

8 Resumé

The main goal of this thesis is to provide insight of the consequences between sport and law. Sport is no longer marginal social event. Due to gradual development, professionalization and commercialization of it has sport become phenomenon of the contemporary world. Its significance penetrates into a wide range of social areas, which also applies to the field of legal regulation.

For perception of relationship sport and justice, it is necessary to mention the law situation in our country; therefore, the work outlines the existing legislation, which is generally related to sports activities. We cannot talk about sport and law in national scale only, that's why there is briefly, described the development of perception and effort to hold the sport in the activities in European Union and the European Court of Justice. These institutions brought the very first view to concept of sport within European legislations.

Linking consideration about sport and law ends into term sport law in many cases. Problems of this designation are quite extensive and complex. This thesis summarize the strongest foreign and national tendencies that are in pursuit of classification of sports laws as a separated legal disciplines which has occurred. We cannot consider sport law in the same size as fully accepted sector such as commercial law, administrative law and more at the present. However the current situation and trends suggest that sport law establish and gains a greater respect. However, these efforts still face considerable fragmentation of relations and lack of clarity of borders. Due to this, there is difficult to define this area in general.

The thesis is not focused only on a support of existence of an independent legal discipline of sports law. It rather points to certain tendencies that can give more support to this discussion. The actual form of this plan is a specific section which is focused on sports disciplinary action, which is clearly related to sports law. This form of control in relation to the specific environment is analyzed in the area where is applied. Sport associations FAČR and ČSLH that are also mentioned, were chosen for this thesis.

The entire thesis is written from general to the specific. Therefore in the special section there is outlined the relationship between sport and law norms and general nature of the disciplinary proceedings and disciplinary orders. Gradually there is a focus on those institutions within mentioned sports associations, the possibility of further progress and impact on the civil law of justice or international sport arbitration.

Effort to illustrate some difficulties culminates in analysis of practical cases. These difficulties bring conflict among sport regulation and practise. In this respect, the effort to point out any ideas that should be reflected in efforts to avoid further disputes and irregularities, or primary pursuit of the general legislative adjustment, which should reflect the most pressing problems. In conclusion there is pointed to necessity for substantive legislative changes of most important topics. On this form must participate in a wide range of sports, governmental and non-governmental organizations. Finally, it is necessary to ensure prevention of further disagreements which can be prevented especially with consolidation legal awareness and responsibility.